

Siyasal Vakfı

İ.Ü. SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ MEZUNLARI ve MENSUPLARI VAKFI

YIL: 25 | SAYI: 49 | EKİM 2017

16

MAKALE

Mustafa CERİT

SOSYAL GÜVENLİK
KAVRAMI VE KISA
TARİHÇESİ

22

MAKALE

Doç. Dr. Mehmet ÖZKAN

ORTADOĞU'YU
YENİDEN NASIL
KURARIZ?

26

MAKALE

Ahmet ŞAHİN

BALKANLARDA
BİR İFTAR

İÇİNDEKİLER

04/07

BİZDEN HABERLER

08/09

CUMARTESİ PROGRAMLARI / 25. YIL VEFA KONUŞMALARI

10/15

BULGARİSTAN'DA TÜRK SİYASİ HAREKETİ

Ahmet ŞAHİN
RÖPORTAJ

16/19

SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMI VE KISA TARİHÇESİ

Mustafa CERİT
MAKALE

20/21

GÖÇ VE MÜLTECİ SORUNUNA İŞLİŞKİN ALGI VE REALİTE

Prof. Dr. Yakup BULUT
MAKALE

22/23

ORTADOĞU'YU YENİDEN NASIL KURARIZ?

Doç. Dr. Mehmet ÖZKAN
MAKALE

24/25

YENİ VE GÜÇLÜ TÜRKİYE

Muharrem BURULDAY
MAKALE

26/30

BALKANLARDA BİR İFTAR

Ahmet ŞAHİN
MAKALE

32/36

BALKANLARDA DÖRT GÜN

Şaban TANIŞ
MAKALE

38/39

DİLİNDEKİ GÜCÜN FARKINDA MISIN?

Ecenur KARADAĞ
ÖĞRENCİ KÖŞESİ

40/41

İSTANBUL'DA TALEBELİK

Talha İNANÇ
ÖĞRENCİ KÖŞESİ

Siyasal Vakfı Bülteni
Yıl: 25, Sayı: 49, Ekim 2017

Sahibi:

Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Ünsal SÖZBİR

Genel Koordinatör

Dr. Mahmut DEMİRKAN

Yayın Kurulu

Sabahattin KAPLAN
Dr. Mahmut DEMİRKAN
Taha ÖZDEMİR
Ömer KURU
Fatih BOLCAN
Abdulhamit BATKİTAR
Ömer SİRKECİ

Baskı

Kültür Sanat Basımevi
Tel: 0212 674 00 21

Grafik-Tasarım

A-Z Kültür Sanat Ajansı
Tel: 0212 677 20 80
www.adanzereklam.com

Adres

Siyasal Vakfı
Kalenderhane Mah. Dede Efendi Cad.No: 8
Vezneciler /İSTANBUL
Tel: (0 212) 511 32 20 - 21
Faks: (0 212) 513 88 38

Ankara

Murat DİNÇ
Hacıbayram Mah. Gülbaba Sok. No:24
Ulus/Ankara

Mail: siyasal@siyasalvakfi.org
Web: www.siyasalvakfi.org.tr

Siyasal Vakfı Bülteni **ücretsizdir.**
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
Yayımlanan yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir.

Saygıdeğer Mensuplarımız,

Vakfımızın 25. yılını yaşadığımız bir dönemde, bültenimizin 49. sayısı ile sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu sayımızın **“Bizden Haberler”** bölümünde çok farklı karelerle sizlerle-
yiz. 2017 dönemi olarak mezun olan öğrencilerimizin mezuniyet törenine
katıldık ve bunun yanı sıra mezuniyetinin 30. yılını kutlayan 1987 mezun-
larımızı Vakfımızda buluşturduk.

Vakfımızda, 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde her hafta düzenli ola-
rak yapılan seminer, dersler ve panelleri takip eden mezun ve öğrencile-
rimize, düzenlediğimiz sertifika töreni ile sertifikalarını verdik. Yine başta
İstanbul ve Ankara iftarımız olmak üzere; Kocaeli, Bursa, İzmir, Antalya,
Doğu Karadeniz, Konya, Kayseri, Gaziantep ve Hatay Koordinatörlerimiz-
ce tertip edilen İftar programlarımız yoğun katılımı ile gerçekleştirildi.

Vakfımızda, 15 Temmuz’un yıl dönümünde Şehitlerimizi dualarla andık ve
bir ay boyunca **“15 Temmuz Meydanların Dili Sergisi”** adıyla açık kalan
sergimizle, 15 Temmuz’un ruhuna bir kez daha tanıklık ettik tüm ziyaret-
çilerimizle birlikte.

Myanmar’ı unutmamak. Myanmar’a yardım kampanyasına destek olduk.
Halen Vakfımız öğrencilerince **“Arakan İçin Bir Kitap da Sen Al”** yardım
standımız faaliyetine devam etmektedir.

Ve 2017-2018 Akademik öğretim yılı başladı. Öğrencilerimizi okulun ilk
gününde unutmamak ve Fakültedeydik. Bir hafta boyunca fakültedeki
standımızla, öğrencilerimize “hoş geldiniz” dedik.

Bu yıl Vakfımızın 25. kuruluş yılı dolayısıyla başlattığımız ve 2017-2018
öğretim yılı boyunca devam edecek olan **“Vefa Konuşmaları”** adlı seri
konferanslarımızın ilkinin, 87 mezunumuz Vakıflar Genel Müdürü, **Sn. Dr.**
Adnan Ertem’in katılımıyla gerçekleştirdik. Bu konulu İkinci konferansımı-
zı yine 87 mezunumuz Eski İçişleri Bakanı ve Bursa Milletvekili **Sn. Efkân**
ALA’nın katılımıyla gerçekleştirdik.

Bu sayımızın **“Röportaj”** bölümünde mezunumuz Sn. **Dr. Bayram ÇOLA-**
KOĞLU’nu **“Bulgaristan’da Türk Siyasi Hareketi ve 26 Mart 2017 Genel**
Seçimlerinde Türklerin Siyasi Mücadelesi” konulu röportajı ile ağırladık.

Bültenimizin bu sayısında, her biri alanında uzman olan değerli mezunla-
rımız Sn. **Mustafa CERİT**, Sn. **Prof. Dr. Yakup BULUT**, Sn. **Doç. Dr. Meh-**
met ÖZKAN, Sn. **Ahmet ŞAHİN** ve Sn. **Muharrem BURULDAY**’ın ilgi çe-
ken yazılarıyla karşınızdayız.

Gezi Kulübümüze bu sayıyla birlikte Bültenimizde özel sayfa ayırdık. Bu
sayıda Sn. **Şaban TANİŞ**’in kalemi ve Sn. **Ahmet ŞAHİN**’in resimleri ile
karşınızda olacağız.

Öğrencilerimizin Bülten’e olan yoğun ilgilerinden dolayı, bir önceki iki sa-
yıda olduğu gibi, bu sayıda da öğrencilerimizin kendilerine has yazıları
yer almaktadır.

Bizi takip ettiğinizi bilmenin heyecanı ile, Bültenimizin bir sonraki sayı-
sında yeniden buluşmak temennisiyle, tüm öğrenci ve mensuplarımıza
sağlık ve esenlikler dileriz.

Taha ÖZDEMİR

Siyasal Vakfı Genel Sekreteri

BİZDEN HABERLER

- Mezuniyetlerinin 30. Yılı Kutlayan 1987 Mezunu “Gençlerimiz” Vakfımızda buluştu.

- Geçtiğimiz eğitim döneminde Vakfımızda düzenlenen seminerleri takip eden öğrencilerimize ve mezunlarımıza, yapılan sertifika töreniyle sertifikaları verildi.

- Geleneksel İftar Programları yoğun katılımlarla gerçekleştirildi. İstanbul ve Ankara iftarımız olmak üzere; Kocaeli, Bursa, İzmir, Antalya, Doğu Karadeniz, Konya, Kayseri, Gaziantep ve Hatay Koordinatörlerimizce tertip edilen İftar Programlarımız yoğun katılımı ile gerçekleştirildi.

- Vakfımızda “15 Temmuz Meydanların Dili Sergisi” açıldı. Bir ay açık kalan sergimizde Vakıf mensupları ile misafirlerimiz tarafından ziyaret edildi. Sergi ile 15 Temmuz ruhu yeniden yaşatıldı.

- Fakültemizin yeni dekanı Prof. Dr. Ayşegül Komsuoğlu'na vakfımız yönetim kurulu üyeleri tarafından hayırlı olsun ziyaretinde bulunduk.

- Türkiye Gençlik STK'ları Platformu'nun Kocaeli Başiskele'deki “STK'lar Yarışıyor Kardeşlik Kazanıyor Projesi” kapsamında katıldığımız birçok alanda başarı göstererek Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak'ın takdimi ile ödüllerimizi aldık.

- Vakıf olarak Şehit Yakınları ve Gazilerimizin yanında bulunmak ve 15 Temmuz ruhunu Mahkeme Salonlarında da yaşatmak için FETÖ davalarını yakından takip ediyoruz.

- Vakıf Yönetim Kurulu Başkanımız Birlik Akademide “ Lider, Liderlik ve Nitelikleri” adlı bir seminer verdi.

- Vakıf Başkanımız Sayın Ünsal SÖZBİR, MÜSİAD Vizyoner'17 “NE'YE DÖNÜŞÜM” oturumuna iştirak etmiştir. Oturumda Başkanımız, değişim ve dönüşümün bireysel olduğunu, her bireyin kendi dönüşümünü ancak kendisinin gerçekleştirebileceği, dışardan gelen etkilerle dönüşümün gerçekleşmesinin mümkün olmadığını, dolayısıyla da her bireyin kendi değişim ve dönüşümünü kurgulaması ve bunu gerçekleştirmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

- AFAD, Kızılay ve TGTV önderliğinde başlatılan Myanmar'a yardım kampanyasına destek olduk.
- 2017-2018 Akademik öğretim yılı başladı. Biz de bir hafta boyunca fakülteadaki standımızla, öğrencilerimize “hoş geldiniz” dedik.

CUMARTESİ PROGRAMLARI / 25. YIL VEFA KONUŞMALARI

2017-2018 ÖĞRETİM DÖNEMİ CUMARTESİ PROGRAMLARI

Öğrencilerimizin ve mensuplarımızın katılımı ile düzenli olarak her Cumartesi gerçekleştirilen aşağıdaki derslerimizin yanında, seminer, konferans

ve farklı kültürel etkinliklerle yürütülen Cumartesi Programları dönem boyunca devam edecektir.

Düzenli Olarak Gerçekleştirilen Derslerimiz

Dersin Adı	Dersi Veren
Liderlik ve Değişim Yönetimi	Ünsal Sözbir
Güncel Ekonomi Okumaları	Yrd. Doç. Dr. İlhan Yiğit- Dr. Osman Kaya
Temel İlmî Okumalar	Taha Özdemir

25. YIL VEFA KONUŞMALARININ İLKİ BÜYÜK BİR KATILIMLA GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

Bu yıl Vakfımızın 25. kuruluş yılı dolayısıyla başlattığımız ve 2017-2018 öğretim yılı boyunca devam edecek olan “Vefa Konuşmaları” adlı seri konferanslarımızın 87 mezunumuz ve Vakfımızın mütevellisi, Vakıflar Genel Müdürü, Sayın Dr. Adnan Ertem’in katılımı ile gerçekleştirildi.

Vakfımızın Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ünsal Sözbir’in takdiminden sonra, okul dönemlerindeki anılarından ve yaşadığı tecrübelerinden bahsederek sözlerine başlayan sayın Genel Müdürümüz, İstanbul’da okumanın kendisine farklı bir bakış açısı getirdiğini ve Okulumuz öğrencilerinin bu konuda ayrıca şanslı olduklarını belirterek, öğrencilerimize bu şansın iyi kullanmaları tavsiyesinde bulundu.

Genel Müdürümüz geldiği bu noktaya, sahip olduğu prensipler, ideoloji ve inanç sayesinde geldiğini belirterek, özellikle bireysel kariyerin gelişim sürecindeki bu üç konunun kişilik ve başarı üzerindeki rolüne vurgu yaptı. Bu üç faktörün özellikle başarı için gerekli olan hedefleri ortaya koyma noktasında belirleyici olduğunu ve bunu kendi hayatında önemli ölçüde yaşadığını belirten Ertem, kendi kariyerinden örnekler vererek genç arkadaşlara tavsiyelerde bulundu.

Daha sonra görevini sürdürdüğü kurumla ilgili bilgiler veren Ertem, kurumun işleyişi ve gündemindeki projelerle ilgili paylaşımlarda bulundu. Sayın Genel Müdürümüzün arkadaşlarımızdan gelen sorulara içtenlikle ve samimiyetle cevap vermesi ise dikkat çekti. Sayın Genel Müdürümüzün programına çok sayıda mezunumuz ve öğrencimiz katıldı. Programımıza bizleri kırmayıp gelen Siyasallıların Adnan Abisine ve katılan Siyasallı arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

25. VEFA KONUŞMALARI'NIN İKİNCİ KONUĞU İÇİŞLERİ ESKİ BAKANIMIZ SAYIN EFKAN ALA OLDU

Vefa Konuşmaları'nın ikinci konuğu İçişleri Eski Bakanımız Sayın Ertan Ala idi. Bürokrasi ve siyasette geçirdiği yaklaşık 30 yıllık tecrübe ve birikimlerini öğrencilerimiz ve Vakfımızın mensuplarıyla paylaşan Sayın Ala, özellikle yönetim ikilimi, demokrasi, istikrar ve entellektüel kuraklık kavramlarına dikkat çekerek, yönetim fonksiyonunun etkinliği için demokrasi ve istikrarın bir arada olması gerektiğine vurgu yaptı.

Yönetimin en temel fonksiyonunun uygun bir "yönetim ikilimi" oluşturmak olduğunu, bunun da ancak demokrasi ile sağlanabileceğini, bir ülkedeki kalkınmanın da bu çerçevede olabileceğine dikkat çeken Sayın Bakanımız, kalkınmanın demokrasi-den sonra geldiğini belirterek, Ortadoğu ülkelerinin petrol zengini olmalarına rağmen demokrasiye sahip olmadıkları için kalkınamadıkları örneğini verdi.

Ve "Türkiye'de ne zaman demokrasi ile istikrar yan yana gelse o zaman kalkınma olmuştur" cümlesiyle demokrasinin Türkiye'deki öneminin de altını çizen Sayın Bakanımız, bu konuda ülkemizdeki "entellektüel kuraklığa" dikkat çekti.

Siyasallı öğrencilere başarıyla ilgili tavsiyelerde de bulunan Sayın Ala, İstanbul'da öğrenci olmanın avantajlarını belirterek, öğrencilerin tarih, medeniyet, ekonomi vb. alanlarda kendilerini geliştirmelelerini, yabancı dile gerekli önemi vermelerini istedi. "Dünyayı takip edin, yerele kıymet verin, yerelde iş yapın ama asla yerelleşmeyin" uyarısında bulundu.

Siyasallı olarak ülkemiz için bir şeyler yapmanın yolunun sistemi yeniden kurmaktan geçtiğinin altını çizen Sayın Bakanımız, katılımcılardan gelen soruları cevaplandırarak programını tamamladı.

Ahmet
ŞAHİN

1993 Mezunu
Vakıf Bank Şube Müdürü
E-Mail: ahmet55sahin@gmail.com

BULGARİSTAN'DA TÜRK SİYASİ HAREKETİ

“

Dr. Bayram ÇOLAKOĞLU
(Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Bilgi İşlem Dairesi Başkanı) İle
Röportaj

Ahmet ŞAHİN: Öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

Bayram ÇOLAKOĞLU: 1969 Bulgaristan, Filibe doğumluyum. 1973 yılında göç ederek Kocaeli, Derince' ye yerleştik. Üniversiteye kadar olan eğitimimi Kocaeli' de tamamladım. Üniversite lisans İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kamu Yönetimi. 1992 mezunuyum. Yüksek lisansımı İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde ve doktoramı da Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, para politikası alanında tamamladım. Mesleğe Üniversitede başladım, şu an Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nde daire başkanı olarak görevime devam ediyorum. Evliyim, iki oğlum var.

Ahmet ŞAHİN: Teşekkürler Bayram Bey, Bulgaristan Türkleri hakkında nasıl bir başlangıç yapmak istersiniz?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Bulgaristan Türkleri, Evlad-ı Fatihan... Osmanlının Balkanları Fethettiğinde oraları Türkleştiren, öncüler. Osmanlı Balkanları terk etmek zorunda kaldığında ise şehit kanları ile sulanmış vatanın bekçileridir.

Ahmet ŞAHİN: Yani başında ve sonunda göç var.

Bayram ÇOLAKOĞLU: Evet, başında yeni yurt; sonunda anayurt... Hem de hiç durmadan, mü-

temadiyen devam eden bir göç; önce Balkanlara, inkıraz yıllarından sonra tekrar Anadolu'ya yönelen bir göç ki hala da devam ediyor. Balkan göçleri Anadolu'nun hemen her bölgesine olduğu gibi Ürdün ve Mısır'a kadar uzanıyor.

Ahmet ŞAHİN: Bulgaristan'a gelirsek...

Bayram ÇOLAKOĞLU: “93 Harbi” olarak bilinen 1877-78 Osmanlı-Rus Harbinden bu yana Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç var. Bu savaşın ardından bugünkü Bulgaristan'ın kuzey tarafında Özerk Prenslik, güneyde de İstanbul tarafından atanan bir Bulgar Vali'nin yönettiği Şarki Rumeli Vilayeti kuruluyor. Balkan Harbinin ardından Bulgaristan Şarki Rumeli Vilayeti'ni de içine alarak bağımsız oluyor. Bu sırada Bulgaristan'da Bulgar nüfusu azınlıktır, hatta 93 Harbi'nin ardından yaptıkları ilk nüfus sayımlarını yanlış oldu diye iptal ediyorlar, kamuoyuna açıklamadan... Zira büyük bir Türk nüfus ile karşılaşılıyorlar.

Ahmet ŞAHİN: Niçin göç ediyor, Türkler?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Tarihe bir bakın Osmanlı bir fetih yaptığında göç etmek istemeyen yerli nüfus oralarda yaşamaya devam ediyor. Hem de daha rahat bir şekilde. Ancak Osmanlının çekildiği topraklarda Müslüman Türk ahali rahat bırakılmıyor, baskılara, cinayetlere ve her nevi haksızlığa maruz kalıyor ve Anadolu'ya doğru göç etmek zorunda kalıyor. Aslında ister devlet eli ile olsun isterse çetelerin baskı ve tecavüzleri olsun, bunların her biri Türklerin göç etmesini tetiklemek için kullanılan araçlardır. Şunu ifade edeyim, sadece 1950 yılı ve sonrası Bulgaristan'dan göçler olmasa, Türkler bugün orada çoğunluk olurdu. İşte size göç sebebi, bu yetmez mi? Bu durum Makedonya için de geçerli. 1950-60 arası Türkiye'ye göçler olmasa burada da Türkler çoğunlukta bugün...

Ahmet ŞAHİN: “93 Harbi”nden sonra Bulgaristan'daki Türklerin statüsü nasıldı? Değişim oldu mu?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Berlin Antlaşması ve diğer ikili antlaşmalar Evlad-ı Fatihan' a Bulgarlarla, Hırs-ıyan ahali ile aynı hakları temin ediyordu. Ama bu

hiçbir zaman tam manasıyla fiili duruma yansımadi. Osmanlıdan sonra Türklerin azınlık statüsü vardı. 1950 yılında bu statü kaybedildi ve Türklerin hakları ciddi bir darbe aldı. Değişim hep bizim kaybetmemiz şeklinde cereyan etti.

Ahmet ŞAHİN: Neleri kaybettik? Temel haklar itibarıyla sayabilir misiniz?

Bayram ÇOLAKOĞLU: “Hususi Türk Mektepleri” vardı. 1946 yılında devletleştirildi. Adı yine Türk Mektebi idi. Fakat Bulgar Sosyalist rejimi bu okullarda Türkleri komünist yapmak gayesini güdüyordu. Türk bölgelerinde ciddi bir yatırım yaptı. Okullaşma, yetiştirilen öğretmen sayısı vs. çok büyük bir ivme kazandı. Zira 1951 yılında “artık Türkiye'ye göçü durdurun” diyen Stalin, Türkleri komünist yaptıktan sonra göçe zorlayacak ve onların vasıtası ile Türkiye'de de sosyalist devrimi gerçekleştirecekti.

1958 yılı sonunda devletleştirilmiş Türk okulları da kapatılıyor ve Türkler ilk defa Bulgarlarla birlikte karma eğitime geçiyorlar. Türkler haftada dört saat anadil-Türkçe dersi görüyorlar. 1972-73 eğitim döneminde bu da kaldırılıyor. Ve 1984 yılında -1970-75 yıllarında Pomaklara yaptıkları gibi- Türklerin isimlerini Slav isimleri ile zorla değiştirip; Bulgaristan'da Türk yok diyorlar.

Müslüman-Türklerin en büyük kurumu Başmüftülük de bu dönem içinde üzerine düşen payı alıyor. Hiçbir zaman Başmüftülük ve Bölge Müftülüklerinin rahat çalışmasına, vatandaşa rahat bir ortamda din hizmeti vermelerine müsaade edilmiyor. Dini kurumlara ve vakıflara da müdahale ediliyor. Bulgaristan'da Müslüman Türkler 1936 yılına kadar aile, miras hukuku konularında kendi Şer'iy Mahkemelerine gidiyorlar ve müftüler aynı zamanda Kadı olarak görev yapıyor. 1936 yılında bu mahkemeler de kapatılıyor.

Daha birçok kültürel haklar zaman içinde erozyona uğruyor. Devlet nezdinde daima, ayrımcılığa tabi tutuluyorlar.

Ahmet ŞAHİN: 1984-85'te Türklerin isimleri zorla değiştiriliyor. Türkler bunu kabulleniyor mu?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Asla... Direniyorlar, dövülenler, sürgüne gönderilenler, öldürülenler oluyor. 17 aylık Türkan bebek en küçük şehidimiz. İsim değiştirmeler protesto edilirken, askerlerin açtığı ateş sonucu annesinin kucağındaki Türkan isimli bebek bu olaylar sırasındaki en küçük şehidimiz oluyor.

Türkler sosyalist dönemde özellikle dini, kültürel değerleri bakımından çok ciddi kayıplara maruz kalıyor. Ancak ellerinde kalan neredeyse son alamet-i farikalari olan isimlerini vermemek için direniyor, şehadeti seçiyor. Haziran 1985'te isim değiştirme operasyonunda 1.336.000 kişinin ismi değiştiriliyor. Türkler bu tarihten sonra farklı bölgelerde gizli kuruluş teşkilatları kuruyorlar. Mücadeleden vazgeçmiyorlar.

Ahmet ŞAHİN: Nasıl sonuç alıyorlar?

Bayram ÇOLAKOĞLU: 1989 yılında kitleler halinde Bulgaristan'ın farklı bölgelerinde mitingler düzenleniyor. Bunlardan ilki 19 Mayıs'ta Kırcaali'nin Şeyhcuma (Cebel) ilçesinde yapılıyor. Ve o günden bu yana 19 Mayıs ilk hak arama mitingi olarak anılır, şehitler için mevlit okutulur. Bu gösterilerin sonucunda Türkiye sınır kapıları açılıyor. Ve 20. yy'ın en büyük göçlerinden birisi yaşanıyor. Türkiye'ye 500 bin kadar Türk göç ediyor. Aslında bu rakam da planlanmış bir rakamdır. Zira daha sonra komünist rejimin hükümet kararları açıklandığında "Türklerin nüfusunun arttığından, bu gidişle zaman içinde çoğunluk olma yolunda olduğundan ve Bulgar nüfusun artmadığından" bahisle, Türkiye'ye yeni bir göç dalgası ihtiyacından bahisle 500 bin kişinin göç ettirilmesinin gereğinden bahsediliyor.

Ahmet ŞAHİN: Bu arada Berlin Duvarı da yıkılıyor...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Evet, sosyalist rejimlerin çözülmesi ile birlikte Bulgaristan'da da bir rejim değişikliği meydana geliyor. Diktatör Todor Jivkov devriliyor. Demokrasiye geçiliyor. Özel mülkiyet, serbest piyasa ve çok partili demokratik hayat benimseniyor.

Ahmet ŞAHİN: Bu arada, Bulgaristan'da kalan Türkler ne yapıyor?

Bayram ÇOLAKOĞLU: 1990 yılında Hak ve Özgürlükler Hareketi adında bir parti kuruluyor. Türkiye'de

bu partiden bahsederken başına "Türklerin çoğunluk olduğu" ibaresi eklenen kısaca HÖH denen parti. Bu parti Türkler arasında sevinç kaynağı oluyor. Zira demokratik hayatta bir temsil anlamına geliyor. Başına da Ahmet Doğan adında, felsefe alanında doktorası olan bir öğretim üyesi geliyor.

Ancak parti genel başkanının totaliter rejim döneminde kaydedilmiş bir mücadelesi yok ve tanınmıyor. Tek özelliği bir süre hapis yatması. Bu özellik onun genel başkan olmasına yetiyor. Okumuş çocuk...

Bugün 27 yıllık bir geçmişe sahip olan bu parti, kurulan hükümetleri dışarıdan destekleyerek, iktidara yaklaşıyor. Bir süre sonra da uzun yıllar hükümet ortağı olarak iktidarda yer alıyor.

Ahmet ŞAHİN: Bu güzel değil mi?

Bayram ÇOLAKOĞLU: İlk bakışta güzel, ancak Türklerin temel hakları, eşit vatandaş muamelesi, şahıs arazilerin iadesi, vakıf mülklerinin Başmüftülüğe iadesi, kültürel haklar, Türkçe eğitim hakları, hatta zorla verilen Slav isimlerinin kütüklerden silinmesi konularında hiçbir şey yapılmıyor. Totaliter rejim döneminin kayıpları telafi edilmiyor.

Bu partinin yaptığı göz boyayan birkaç şey var. Her gün devlet televizyonunda 10 dakika Türkçe haber veriliyor. Televizyon seyretmenin en düşük olduğu saatlerde... Türkçeyi seçmeli ders olarak okuma hakkı; haftada 4 ders saati. O da şartlar olgunlaşırsa.

1993 yılında yaklaşık 114.500 Türk çocuğu okullarda seçmeli Türkçe dersi okuyorken, bugün bu rakam 6 binin altına düşmüş vaziyette... Bu okulların Hak ve Özgürlük Hareketi'nin belediyelerine bağlı olduğunu da hatırlatayım.

Ahmet ŞAHİN: Hatırlatalım derken neyi ima ediyorsunuz?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Belediye senin, okullar belediyeye bağlı, Türkleri temsil eden parti olduğunu söylüyorsun. Fakat okullarda Türkçe sınıfları yok. Bu şu anlama geliyor. Rol gereği Türklerin partisi, senaryoda böyle yazıyor...

Biliyorsunuz, rejimler yıkılınca Balkanlarda iç kargaşa ve savaşlar yaşandı. Bosna-Hersek, Makedonya, Kosova vs. Bulgaristan'da böyle bir kargaşa olması için Türklerin partisi olması gerekiyordu. Onlar için bir parti kuruldu. Görünüşte bu parti Türklerin hak ve hukukunu gözetecek, takipçisi olacaktı. Görünüşte böyle de oldu. Ancak gerçekte totaliter rejim döneminde kaybedilen hakların iadesi konusunda yapılan hiç bir şey yok.

Ahmet ŞAHİN: Türklerin çoğunluğunu oluşturduğu bu parti, Türkler için bir şey yapmıyordu.

Bayram ÇOLAKOĞLU: Dediğiniz gibi... O partiye biçilen rol “-miş gibi yapmak” tan ibaretti. O parti de daima böyle yaptı. Kâğıt üzerinde, uluslararası raporlarda, Bulgaristan'daki Türkler haklarını almıştı. Ayrımcılığa tabi tutulmuyordu, eşit vatandaştı...

Ahmet ŞAHİN: Pekiyi parti Türklerden destek aldı. Bu fark edilmedi mi?

Bayram ÇOLAKOĞLU: İlk zamanlar çok düşük oy aldı. Mecliste 17 milletvekili ile temsil ediliyordu. Sonra iki binlerin başında ATAKA adında ırkçı bir Bulgar partisi kuruldu. Bu parti “Türkler dışarı!” “Bulgaristan Bulgarlarıdır” demeye başladı. Camilere saldırdı. Aşırı söylemleriyle, özellikle seçimler öncesi hep gündem oldu. HÖH ne yaptı, o da “bakın ben olmazsam ATAKA sizi yer” dedi. Seçimlerde HÖH yüksek oy almaya başladı. Zira ATAKA'nın Türk düşmanı söylemleri Türklerin milliyetçilik duygularını kabartmış ve HÖH'e oy vermeye yöneltmişti. HÖH böylece “Türklerin partisi” unvanını iyiden iyiye sahiplendi. Meclise 36-38 milletvekili sokmaya başladı. Tabi milliyetçilik duyguları kabanlar sadece Türkler değildi. Bulgarlar da ATAKA'ya oy vermeye başladılar. “Kazan-Kazan” ilkesi işliyordu.

Ahmet ŞAHİN: Kurgu mükemmel...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Evet... Daha sonra HÖH Lideri Ahmet Doğan'ın ATAKA'ya para yardımı yaptığının belgesi ortaya çıktı. Bir anlamda teslim tutanağı... Zaten açılan komünist dönem arşiv belgeleri de bu zatın kim ve neyle vazifeli olduğunu açıkça göstermişti. 2004 yılında “seçim öncesi kampanyada kullanılmak üzere” tam 1 milyon 600 bin leva,

diğer bir ifade ile 800 bin Euro para ATAKA liderine elden teslim edilmiş. Bir başka ifade ile Bulgaristan'da Türklerin-Müslümanların haklarını savunduğunu iddia eden bir parti yoktu aslında. HÖH'ün amacı Türklerin-Müslümanların gazını almaktan ibaretti.

Ahmet ŞAHİN: HÖH'ün tüm mensupları bunu biliyor muydu?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Önceleri bilmesi gerekmiyor. Örgüt yerleştikten, girift ilişkiler kök saldıktan sonra bilseler de ayrılmak zorlaşıyor. Bugün oradan ayrılmak istediği halde ayrılamayanlar var. Girilir, çıkılmaz! gibi bir şey. Ayrıca teviller başlıyor, nihayetinde dilin kemiği yok...

HÖH'ün iyi yolda olmadığı, Türklerin haklarını savunmadığı, savunur gibi yaptığı iddiası ile ayrılmalar da oldu. Farklı partiler kuruldu. Ancak halkta taban bulmadı bu partiler. Belki de hepsinde bir lider sorunu vardı. Kendilerini anlatamadılar. En son 2013'te ayrılanlar Hürriyet ve Şeref Halk Partisini kurdular. Bu parti de beklenen atılımı yapamadı. Kendini anlatamadığı gibi liderlik problemi de vardı. Yeni ve farklı olduğunu gösteremedi, eski refleksler ve HÖH'ü kötülemek üzerine bir siyaset yapınca halkta bazı yöreler hariç taban bulamadı.

Ahmet ŞAHİN: Lütvi Mestan olayı da bunlar gibi mi?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Lütvi Mestan olayının diğerlerinden çok belirgin bir farkı var. Mestan, Ahmet Doğan'dan sonra partinin genel başkanı oldu. İlk olarak Türkiye ile olan ilişkileri tamire girişti ve sonuç da aldı. Halk nezdinde kabul görmeye başladı. Zira parti kurulumu ilk defa genel başkanı değişiyordu. Mestan Bulgaristan'da Türk halkının arasına girmeye, onların dertlerini Sofya'ya taşımaya başladı. Bulgaristan'da Türk siyasi hareketinden bahsedeceksek böyle olmalıydı. Ancak çok uzun sürmedi.

Ahmet ŞAHİN: Ne oldu? Niçin uzun sürmedi?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Lütvi Mestan'ın Onursal Başkan Ahmet Doğan'dan bağımsız hareket etmeye başlaması sıkıntı olmaya başladı. İlginçtir, Lütvi Mestan, Ahmet Doğan'dan ilk ihtarını Türkçe konusunda aldı.

Ahmet ŞAHİN: Ne demek bu?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Şöyle ki Bulgaristan'da Türkçe günlük hayatta konuşulabilir. Ancak Türkçe siyasi propaganda yapamazsınız. Yasak... Mestan bu yasağı çiğnediği gibi ceza almasına rağmen ısrarla Türkçe propaganda yaptı. Hatta aldığı cezaları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşıdı. Bu onursal başkanı iyice kızdırdı.

Ahmet ŞAHİN: Sonuç?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Halkın taleplerini Sofya'da meclise taşıyan, Türkçe Siyasi propaganda yapmakta ısrar eden Lütvi Mestan'ın günah defteri kabarmıştı. Türkiye'nin Rusya ile yaşadığı uçak krizi zamanında Lütvi Mestan Bulgar Meclisinde partisi adına bir bildirge okudu. Burada Türkiye'nin ve NATO'nun haklı, Rusya'nın haksız olduğunu ifade ediyordu. İşte burada ipler koptu. Onursal başkan yetkisi yokken parti meclisini Sofya'daki sarayında topladı. Lütvi Mestan yok tabii ki... Hazırlanan azilname imzalatıldı ve genel kurula birkaç ay kala HÖH Genel Başkanı Lütvi Mestan genel başkanlıktan alındığı gibi partiden de ihraç edildi. İşte burası dönüm noktası oldu, Türk siyasi hareketi açısından...

Ahmet ŞAHİN: Yani...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Yani şu, HÖH'ün Lütvi Mestan ve son seçimlerde partiye katılan yeni soluklar tarafından değiştirilmesine izin verilmedi. Zira bu değişim olsaydı, parti keline biçilen misyonunu yapamazdı. Partinin iç dinamiklerle değişmeyeceğine kanaat getiren beş milletvekili daha istifa etti ve Lütvi Mestan'ın yanında yer aldı.

Bu hadisede, HÖH'ten önceki ayrılmalara göre bir fark vardı. Onursal başkan anavatan Türkiye'yi hedefe koymuş ve çok ağır ifadeler kullanmıştı. Lütvi Mestan'ın son günahı ise Türkiye'den yana tavır koymaktı. İşte bu, Anavatan Türkiye'ye karşı tavır Mestan ve arkadaşlarının Bulgaristan Türkleri nezdinde taban bulmasına yol açtı.

Ahmet ŞAHİN: Yeni parti kuruldu...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Yeni parti kuruldu, zira taban vardı artık. Bu partinin adı "Sorumluluk Özgürlük ve

Hoşgörü için Demokratlar" idi. Bulgarca baş harflerinin yan yana getirince partinin kısa adı "DOST" oluyordu. Burada bir kıyamet daha koptu. Partinin kısa ismi Türkçe diye ilk derece mahkeme yeni partiyi tescil etmedi. Gerekçesi de şuydu: "Bu isim Türkçe ve parti etnik bir partidir". Günlerce Bulgar televizyon ve gazetelerinde bu tartışıldı. Müesses nizamın demokrasiye pek tahammülü yoktu.

Ahmet ŞAHİN: Sonra...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Sonrası parti geri adım atmadı. "DOST" isminde ısrar etti ve üst mahkemeye temyize gitti. Bu geri adım atmama, başlı başına bir yenilikti. DOST Partisi yöneticileri "etnik parti" saldırıları karşısında savunma yapmıyor, hakları olduğunu ifade ediyor ve taleplerini yükseltiyordu.

Öyle ilginç bir durum ki örneğin ATAKA Partisi Bulgarların kurduğu bir partidir. İçinde hiç Türk kurucu, üye vs yoktur. Buna kimse "bu Bulgar etnik partisidir" demez. Ama üyelerinin %20'si Bulgar olan DOST Partisi'ne "etnik" yaftası yapıştırılır. Çifte standart... Tabi üst mahkeme ilk derece mahkemesinin kararını bozdu ve partiyi tescil etti. Bu arada parti kuruluş çalışmaları ister istemez sekteye uğradı. Ardından gelen cumhurbaşkanlığı seçimlerine hazırlanmak gerekiyordu.

Ahmet ŞAHİN: İşler yoluna girmiştir artık...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Girer mi? DOST'un halkta taban bulduğunu gören müesses nizam (statüko) boş durmadı. İlk iş cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tedbir almak oldu.

Ahmet ŞAHİN: Bu neyin tedbiri?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Tabi ki DOST Partisinin önünü kesme tedbirleri. Zira statüko, ipi elinde olmayan bir partiden hoşlanmazdı. Şöyle bir kural vardır. Bulgaristan dışında yaşayan vatandaşlar yaşadıkları ülkedeki bir ilçe düzeyindeki bölgede 100 dilekçe verirse bir sandık açılır, seçimler için. 501 dilekçeye ikince sandık açılır ve sandık sayısında sınırlama yoktu. Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi AB dışı ülkelerde sandık sayılarını kısıtladılar. Aşırı milliyetçi partiler, hükümeti bozma tehditleri ile ilgili kanunu geçirdiler. Bu kapsamda Türkiye'de azami 35 san-

dık açılır kuralı geldi. 2014 seçimlerinde Türkiye’de 142 sandık açılmıştı. Yaklaşık 250 bin çifte vatandaş seçmen var. Siz bu rakamlardan tahmin edin, nasıl bir kısıtlama yapıldığını... Oy vermenin önüne nasıl engeller çıkartıldığını. Bu düzenlemeler AB dışı ülkeler için dense de tedbir Türkiye’deki oylar içindi. DOST’un önüne ilk bu çıkartıldı. Açık söylüyorum, bu tedbir tamamen DOST içindi. DOST Partisi iktidarın adayı olan cumhurbaşkanı adayını destekledi. Ehveni şer... Türkiye’de 39 bin oy kullanıldı ve bunun 21 küsürü DOST’un desteklediği adaya gitti. Bu sonuç müesses nizam için işaret fişeği idi. “DOST Meclise girecek, tedbir alın” demekti. İktidar partisinin adayı cumhurbaşkanı olamayınca istifa ve ardından erken seçim geldi. 26 Mart 2017 erken seçimleri için çalışmalar başladı.

Ahmet ŞAHİN: Çok hızlı giden bir süreç...

Bayram ÇOLAKOĞLU: Evet... Seçimlere yönelik hararetli çalışmalar yapılırken arka planda Bulgaristan’ın farklı partilerinin ittifakıyla çalışmalar yapılıyordu. Ve seçimlere iki gün kala bomba patladı. 13 Mart günü Bulgaristan Merkez Seçim Kurulu’nun aldığı illegal karar 24 Mart günü ortaya çıkmıştı. Yani karar bilerek kamuoyundan gizlenmişti.

Ahmet ŞAHİN: Nedir o karar?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Türkiye üzerinden söylüyorum. Seçimlerde dilekçe vermemiş bir kişi de gideceği her hangi bir sandıkta oy kullanabilir. Şöyle ki bir taahhütname imzalar, bu matbu bir dilekçedir. Adı, kimlik numarası, adresi, tarihler vs. doldurulan bir dilekçe... Bunu imzalayan kişi sandıkta oy kullanır. O kişinin ismi sandık heyeti tarafından seçmen listesine eklenir. İşte burada değişiklik yapıldı. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ve önceki seçimlerde bu dilekçeler sandık heyetinin önüne gitmeden, dışarıda doldurulur. Bulgarca bilmeyenler de bilenlere doldurtur ve sandık heyeti önünde sadece imza atar ve oyunu kullanırdı. Skandal kararda şöyle diyordu: “... taahhütname sandık heyeti önünde doldurulur”. İşte bu oy kullanmanın önüne çıkartılan fiziki bir engeldi. Sandık heyeti önünde dilekçe doldurulurken dışarıda uzun kuyruklar oluştu. Sıra bir türlü gelmiyordu. Zira dilekçelerin içeride doldurulması, içerideki işlem bitmeden bir başkasının girememesi birim zamanda kullanılan oy miktarını

düşürüyor, insanlar saatlerce 5 saat, 6 saat kuyrukta bekliyordu. Bu uygulama bazı sandıklarda illegalin illegali olarak “dilekçeni kendin dolduracaksın” denilerek iyice abartıldı. Tabi Türkiye’de kullanılan oy miktarı, 50 binler civarında olması beklenirken, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kullanılan 39 bin oydan 33 bine düştü. Dolayısıyla DOST’a gidecek oylar azaltılmış oldu. Otobüslerle Bulgaristan’a gidenler DOST Partisine oy vermemeleri için tehdit edildi. Bu tehditleri yapan da HÖH, özellikle vatandaşları “DOST’a oy vererseniz çifte vatandaşlıklarınız iptal edilecek” diye tehdit ediliyordu.

Nihai olarak bu antidemokratik çalışma, illegal kararnameler sonuca ulaştırdı, müesses nizamı... DOST Partisi Türkiye’den alamadığı oy farkıyla %4 barajı aşamadı, %3’te kaldı.

Ahmet ŞAHİN: Ne olacak, şimdi?

Bayram ÇOLAKOĞLU: Mücadele devam ediyor. Daha işin başı. DOST Partisine karşı kurulan bu ittifak aslında DOST Partisinin iyi yolda olduğunu gösteriyor. Demokratik mücadele uzun solukludur, bir maratondur.

İşte şimdi Bulgaristan’da Türk Siyasi Hareketi başlamıştır. Bundan önceki sadece “Türk Siyasi Hareketi Yalanı” idi.

Ahmet ŞAHİN: Bayram Bey teşekkür ediyorum. Çok değerli bilgiler verdiniz. Ben kendi açımdan şunu söyleyebilirim ki ben burnumuzun dibindeki Bulgaristan’da ne olduğunu, oradaki Türklerin durumu biliyordum.

Bayram ÇOLAKOĞLU: Bu fırsatı sunduğunuz için ben teşekkür ediyorum.

Maliye Bölümü-1997 Mezunu
SGK Başmüfettişi, İstanbul İl Müdür Yardımcısı
E-Mail: mustafacerit@yahoo.com

SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMI VE KISA TARİHÇESİ

Sosyal güvenlik kavramı alınacak kamusal tedbirlerle hastalık, doğum, iş kazası, işsizlik, işgöremezlik, yaşlılık, ölüm gibi nedenlerle ortaya çıkabilecek sıkıntılara karşı toplumun kendi kendini korumasıdır.

Kavram olarak “Sosyal Güvenlik”

Sosyal güvenlik kavramı alınacak kamusal tedbirlerle hastalık, doğum, iş kazası, işsizlik, işgöremezlik, yaşlılık, ölüm gibi nedenlerle ortaya çıkabilecek sıkıntılara karşı toplumun kendi kendini korumasıdır. Karşılaşılan bu durumlar kişilerin gelirinin azalması veya giderinin artışına yol açan durumlardır.

Başka bir ifade ile sosyal güvenlik sisteminin temeli, kişinin karşılaşacağı ve hayatı için tehlike oluşturacak olaylara karşı bir güvence arayışıdır. İlk başlangıçta kişisel sonra karşılıklı yardıma dayanan sosyal güvenlik uygulamaları modern sosyal güvenlik sistemlerinin nüvesini oluşturur.

Günümüzde sosyal güvenlik kavramının önemli bir kısmını da sağlıkla ilgili alanlar oluşturmaktadır. Hastane ve hekim hizmetleri, ilaç alımı ve kullanımı ile ilgili hususlar gibi.

Sanayileşmeye paralel olarak çalışma hayatında karşılaşılacak riskler artmış, buna bağlı olarak sosyal güvenlik sistemlerinin kapsamı genişlemiştir.

Kitaplarda ilk örnek; Yusuf Peygamber kıssası

Bilinen en eski sosyal güvenlik sistemi örneğini Eski Mısır'da Yusuf Peygamber'in organize ettiği rivayet edilmektedir. Yusuf Peygamber'in yedi bolluk yılında çok geniş stoklar yaptığı ve izleyen yedi kıtlık yılında bunların dağıtımını yaptığı; böylece tasarrufla harcama arasında etkili bir denge kurarak, yaşam standartlarında olası derin değişimleri önlediği belirtilmektedir. Daha sonraları Eski Roma, Yunan ve Mısır'da İ.Ö. 2000 yıllarında yoksul ve muhtaçlara yardım eden kurumların varlığından söz edilmektedir (Faruk Beşer, “İslam'da Sosyal Güvenlik” Seha Neşriyat).

Sanayileşme öncesi toplumlar da dini kurum kuruluşlarının hayır işleri o tarihlerdeki toplumların sosyal güvenliğinin esasını oluşturmaktadır. Felsefi düşüncelerde görülen değişiklikler “sosyal güvenlik alanı”nda da görülmüş ve uygulama buna göre şekillenmeye başlamıştır. Montesquieu’nun “*Sokakta dağıttığımız sadaka ile devlet yükümlülüğü yerine getirilmiş olmaz; devlet tüm vatandaşlara belli bir güvence sağlamak, yiyecek, elbise vermek ve sağlığına aykırı olmayacak bir yaşam düzeyi hazırlamakla yükümlüdür.*” ifadesi tam da değişen felsefi bakış açısını göstermektedir (A. Güzel, A.R. Okur, “Sosyal Güvenlik Hukuku”, Beta Basım).

Kısaca Osmanlı’dan günümüze sosyal güvenlik

Osmanlı Devleti’nde ki sosyal güvenlik uygulamalarını üç başlık altında sınıflandırabiliriz;

1. Aile içi yardımlaşmalar,
2. Dini yardımlar,
3. Mesleki kuruluşların içinde yardımlaşmalar,

Aile içi yardımlaşmalar, daha çok tarım toplumlarında görülen aile bireylerinin yaşlılık, hastalık veya sakatlık durumlarında, birbirine muhtaçlıkları halinde destek olma durumlarıdır. Ülkemizde halen bu gün bile kırsal kesimde ciddi bir uygulama alanı olduğunu söyleyebiliriz.

Dini kurallara dayanan “hayır kurumları” Osmanlı’da yoksulların korunması bakımından ciddi rol üstlenmiştir. Zekat, fitre, sadaka ve bağışlar yoluyla fakirlere yardımlar yapılmıştır. Vakıflar daha organize sayılabilecek sosyal yardım kuruluşlarıdır. Osmanlı Devletinin son zamanlarında Darülaceze, Darüleytam ve Kızılay gibi kurumlar sosyal yardım konusunda önem kazanmıştır.

Mesleki kuruluşların oluşturduğu “loncalar”ın zanaat ehli usta ve çıraklardan topladığı yardım ve

aidatlar o meslek grubu üyelerinin karşılaştığı mağduriyetleri gidermekte kullanılmıştır. Bu uygulama özellikle tezgâh ve el sanatlarına dayalı tarım dışı alanlarda yer bulmuştur. Loncaların uyguladığı sosyal yardımlar dini temelli yardımlara göre daha kurumsal bir görünüm arz etmektedir.

Osmanlı Devletinden günümüze sosyal güvenlik uygulaması ile ilgili çıkartılan düzenlemeler çok sayıda olmakla birlikte önemli düzenlemeler sırasıyla aşağıda anlatılmıştır.

1 Nisan 1866’da zanaat öğretme, iş bulma gibi amaçlarla kurulan ilk işçi örgütü olan “Amele Per-ver Cemiyeti” eksikliklerine rağmen sosyal güvenlik uygulaması kabul edilebilir.

1866’da kurulan “Askeri Tekaüt Sandığı” ilk resmi sosyal güvenlik kurumudur. Bunu müteakip 1881 yılında sivil memurlar içinde emekli sandığı kurulmuştur.

1890’da Seyrisefain Tekaüt Sandığı,

1909’da askeri ve mülki sandıklarla Tersane-i Amirenin işçi ve memurları için emeklilik ve malullük sandığı,

1910’da Hicaz Demiryolu Memur ve Müstahdemlerine hastalık ve kaza yardım sandığı,

1917’de Şirket-i Hayriye Tekaüt Sandığı kurulmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında doğrudan sosyal güvenlikle ilgili yasa olmasa da 1926’da çıkarılan Borçlar Kanunu ve 1930’da çıkartılan Umumi Hıfzısıhha Kanunu’nda dolaylı olarak sosyal güvenlikle ilgili hükümlere rastlamaktayız.

1933 yılında Vilayet Hususi İdareleri Tekaüt Sandığı ve İstanbul Mahalli İdaresiyle, Ankara Belediyesi Memurları Tekaüt Sandığı,

1934 yılında DDY ve Limanlar İdaresinin Memur ve Müstahdemleri Tekaüt Sandığı, kurulmuştur.

Bu yıllarda çok sayıda küçük çaplı sosyal yardım sandıkları kurulmuştur. Samsun Tütün İşçileri Teavün Cemiyeti, İstanbul'da elektrik işçilerinin kurduğu yardım sandıkları örnek gösterilebilir.

1936 tarihinde çıkartılan 3008 sayılı kanun ile ilk kez sosyal sigortaların kuruluşu öngörülmüş ancak 1945 yılına kadar bir sosyal güvenlik sistemi oluşturulamamıştır.

27 Haziran 1945'de 4772 sayılı İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları kanunu çıkartılmıştır. 1949'da İhtiyarlık Sigortası Kanunu, 1957'de Malüliyet, Ölüm ve İhtiyarlık Sigortaları Kanunu çıkartılmıştır.

İkinci dünya savaşı sonrası dönemde 1948 tarihli Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Esas Sözleşmesi 1949 yılında kabul edilmiş, yine Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun 1952 tarihli 102 sayılı "Sosyal Güvenliğin Asgari Normlarına İlişkin Sözleşmesi" 1971'de onaylanmış, 1974 yılında yürürlüğe girmiştir.

1949 yılında çıkarılan 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu ile kamu görevlilerinin sosyal güvenliği tek yasa altında toplanmaya çalışılmıştır. Çıkartılan 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu ile bir kısmı yukarıya aldığımız kanunlar olmak üzere sosyal güvenlik/emeklilik ile ilgili toplam 75 ayrı kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Hizmet akdi ile çalışanlar için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu 1964'de (yürürlük 1965'de) kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlar için 1971'de 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunu çıkarılmıştır.

Yukarıda sayılan yasalar haricinde sosyal güvenlik sistemini ilgilendiren (tarım bağ-kur, tarım ssk gibi) farklı yasal düzenlemeler de çıkartılmıştır.

Öte yandan belediyelerin ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın da kendi mevzuatları gereği uygulamış olduğu bir nevi sosyal güvenlik sistemi sayılabilecek sosyal politika uygulamaları bulunmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu dışındaki kurumların uygulamaları prim esasına dayanmadığı için bunlara "primsiz" sosyal güvenlik uygulamaları da diyebiliriz. Örneğin belediyelerin yaptığı sosyal yardımlar, 65 yaş üzeri vatandaşlara belli şartlarda yapılan ödemeleri uygulanan sosyal politikalar kapsamındaki "primsiz ödemeler" olarak değerlendirilebilir.

Nitekim 2006 yılında çıkartılan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile "primli" sosyal güvenlik sisteminin hemen tamamı bir yasada toplanmıştır. Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur'a tabi olanlar 5510 sayılı yasa kapsamına alınmış ve bu işlemleri yürütecek Kamu İdaresi de Sosyal Güvenlik Kurumu olarak belirlenmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu özerk bir kurum olup bütçesi merkezi idare bütçesi dışında ayrı bir bütçe olarak düzenlenmektedir.

Sosyal sigorta kapsamında sigortalılardan toplanan primler karşılığında özetle; sigortalıların aktif çalıştığı dönemlerde sağlık giderleri ile belli şartlarda işgöremezlik (istirahat) ödemeleri yapılırken, ileri yaşlarda yaşlılık aylığı, vefat halinde ise hak sahiplerine ölüm aylığı şeklinde ödemeler yapılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan resmi verilere göre, 2003-2015 yılları arası Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesi ile Merkezi Yönetim bütçe karşılaştırması aşağıdaki şekildedir.

2003-2015 Yılları SGK Bütçesi- Merkezi Yönetim Bütçe Karşılaştırması(TL)

Yıl	SGK Gelir	SGK Gider	Merkezi Bütçe Gelir	Merkezi Bütçe Gider
2003	27.916.539.000	41.336.077.000	100.250.427.000	140.545.842.000
2004	34.689.248.000	50.621.622.000	110.720.859.000	141.020.860.000
2005	41.249.438.000	59.941.373.000	137.980.944.000	146.097.573.000
2006	53.830.886.000	71.867.475.000	173.483.430.000	178.126.033.000
2007	56.874.830.000	81.915.401.000	189.617.246.000	203.500.684.000
2008	67.257.484.000	93.159.462.000	208.898.182.000	225.967.471.000
2009	78.072.788.000	106.775.443.000	215.060.457.000	267.275.085.000
2010	95.273.183.000	121.997.301.000	254.277.435.000	294.358.724.000
2011	124.479.940.000	140.715.252.000	296.823.602.000	314.606.792.000
2012	142.928.505.000	160.223.453.000	332.474.893.000	361.886.686.000
2013	163.013.555.000	182.688.916.000	389.681.985.000	408.224.560.000
2014	184.328.932.000	204.400.437.000	425.382.787.000	448.752.337.000
2015	220.102.348.000	231.545.969.000	483.386.422.000	505.992.432.000
2016	255.880.183.000	276.535.786.000		

Sosyal Güvenlik Kurumunca yayımlanan resmi verilere göre 2009-2016 yılları arası aktif çalışan sigortalı, emekli sayısı ise aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.

Türkiye Geneli Aktif Çalışan Sayıları					Türkiye Geneli Emekli Sayıları			
	4/a	4/b	4/c	TOPLAM	4/a	4/b	4/c	TOPLAM
2009	9.623.630	3.236.872	2.241.418	15.101.920	5.266.464	2.088.146	1.795.334	9.149.944
2010	10.468.388	3.337.858	2.282.511	16.088.757	5.515.207	2.160.507	1.822.730	9.498.444
2011	11.547.134	3.273.297	2.554.200	17.374.631	5.777.300	2.381.409	1.856.273	10.014.982
2012	12.527.337	3.162.914	2.662.608	18.352.859	6.026.431	2.460.307	1.886.681	10.373.419
2013	13.136.339	2.927.250	2.823.400	18.886.989	6.260.444	2.422.898	1.923.921	10.607.263
2014	13.967.837	2.943.837	2.910.148	19.821.822	6.509.613	2.452.887	1.958.401	10.920.901
2015	14.802.222	2.938.034	3.032.971	20.773.227	6.839.907	2.543.483	2.002.355	11.385.745
2016	15.355.158	2.794.132	2.982.540	21.131.830	7.144.139	2.559.823	2.051.241	11.755.203

(Kaynak:www.sgk.gov.tr, www.bumko.gov.tr)

1992 Mezunu, Mustafa Kemal Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu
Yönetimi Bölümünde Öğretim Üyesi
E-Mail: ybulutku@edu.tr.

GÖÇ VE MÜLTECİ SORUNUNA İŞLİŞKİN ALGI VE REALİTE

Son yıllarda çokça duyduğumuz, konuştuğumuz, sorun olarak belirlediğimiz ve çözüm için arayışa girdiğimiz konuların başında göç ve mülteci sorunu gelmektedir. Nitekim, 2016 ve 2017 yıllarında gerek ulusal gerekse uluslararası sempozyum ve panellerin ana teması “Mülteci Sorunu”, “Göç ve Mülteci Sorununun Çözümünde Kamu Yönetimlerin Rolü”, “Suriyeli Göçmenlerin Uyum Sorunu”, “Göçmen Çocukların Eğitim ve Uyum Sorunu” gibi başlıklar taşımaktadır. Her kavramın hukukta ve sosyal bilimler literatüründe anlam ve içerik olarak farklı yönleri olmakla beraber, genelde göç etmek, hele göç etmeye zorlanmak, bulunduğu ve alıştığı mekânlardan, kültürlerden ve değerlerden uzaklaşarak farklı coğrafyalarda ve farklı sosyal yapı ve mekânlarda yaşamaya mecbur olmak, herhalde insan ve insan yaşamı için en ağır sorunlardan biri olsa gerek. Öyle ki, bu sorun sadece göçmenleri değil, göç edilen yerlerin mekânlarını ve sosyal yapılarını da ilgilendirmekte ve zaman zaman ciddi uyum sorunları yaşanabilmektedir. 2011’den bu yana ülkemizin çözümünde aktif rol aldığı bu sorunun etkileri, başta sınır illeri olmak üzere birçok kentimizde hissedildiği görülmektedir. Birbirlerinden farklı kültürlerle sahip insanların aynı coğrafi mekânlarda yaşamını sürdürebilmesi, öncelikle birlikte yaşamının gerektirdiği sorunları bir arada göğüslemekten geçmektedir. Özellikle toplumsal algıların realiteye uygun hale getirilmesine ihtiyaç vardır. Ancak sürece bağlı olarak sığınmacı ve göçmenlerin yerleşim hareketleri, bir arada yaşam ve uyum konusunda yeni algıların ortaya çıkmasına sebebiyet verdiği de bir gerçektir. Bu da bir yandan yerleşik halkın tutum ve davranışlarına yön vermekte, bir yandan da kamu politikalarının şekillenmesine etki etmektedir.

Bugün çok büyük acıların yaşandığı ve halen de yaşanmaya devam ettiği bir coğrafyada, 911’i Suriye, 368’i Irak olmak üzere 1279 kilometre uzunluğunda olan sınırlarımızda, bu soruna en çok muhatap olan ve çok boyutlu çözümler bulmaya çalışan Türkiye, aynı zamanda birtakım devletlerin ve çok aktörlü bir çok örgütsel yapının da kısılcıdadır. Diğer bir ifade ile bir yandan sosyal, kültürel ve değerler açısından yakınlığı olan bölge insanlarına kucak açarken, diğer yandan da bu insanları ve bu insanların yaşadıkları coğrafyayı sorun haline getiren devlet ve örgütlerle çok bo-

yutlu mücadeleye zorlanmaktadır. Bugün ülkemizde yaklaşık 3.5 milyon sığınmacının olduğu dikkate alındığında, Türkiye, neredeyse tek başına çözüm arayan bir ülke konumundadır. Nitekim Schengen üyesi 26 ülkede sadece 850 bin sığınmacı bulunmaktadır. Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İşbirliği Ajansı, “Frontex” de, içerik olarak AB güvenliğini ön planda tutmaktadır. Hatta denilebilir ki, AB ülkeleri, mülteci sorununu çözmekten ziyade mültecilerin kendisini sorun olarak görmektedir. Âdete sorunun kaynağını oluşturan ülkeler, çözüm için bir duyarlılık göstermekten ziyade “bizden uzak olsun” bakış açısıyla göçmenleri AB’nın dışında tutarak, mültecilerin başka ülkelerde kalması için sadece maddi yardımda bulunmayı - ki çoğu kez bu da gerçekleşmez- taahhüt etmeyi tercih etmişlerdir. Ayrıca çocukların uyumu ve eğitimi, çalışma hakları, sığınmacı ve mülteci durumunda olan kadınların hakları gibi bir çok konuda önemli AB direktifleri olmakla beraber, bunların bir çoğunun metinlerde kaldığı, uygulamaya yansımadağı söylenebilir. Dolayısıyla sığınmacı ve mültecilerin sorunlarının çözülmesinde temel aktörün Türkiye olduğu açıkça görülmektedir.

Bu açıdan, özellikle Suriyeliler ile yerleşik halkın bir arada aynı sosyal ve mekânsal çevrede yaşama yönelik tutumlarının tespit edilmesi ve uzun bir süre kentte kalınması durumunda yaşam ile ilgili farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi, tutumlarının gelecekte olumlu yönde geliştirilebilmesi için büyük önem arz eder. Özellikle sınır illerimiz dikkate alındığında, bu alanlarda var olan Suriyelilerin bazen yerli halktan daha fazla olduğu (Kilis, Reyhanlı), bazı illerimizde (Hatay, Urfa, Gaziantep) genel nüfusa oranlarının küçümsenmeyecek (%25-30) bir düzeye ulaşması, Suriyelilerin hem sosyal hem de mekânsal çevrenin kullanımında yeni çözüm arayışlarını ve yeni politikaları gerekli kılmaktadır. Kilis ve Hatay’ın, Suriyelilerin toplam kent nüfusu içinde birinci ve ikinci en çok oranda yerleşik barındırdığı kentler olduğu düşünüldüğünde, Suriyeli yerleşikler ile yerel halkın birlikte yaşam tutumlarına yönelik üretilecek politikaları, diğer illere de yol gösterici olabilir.

Genel olarak bakıldığında göçmenlerin sosyal ve mekânsal çevreyi kullanmalarında birtakım sıkıntıların olduğu, göçmenlerle birlikte yaşamın, özellikle sosyal ve mekânsal çevrenin kullanımından elde edi-

lecek fayda ve kaliteyi düşüreceğine dair genel bir kanı mevcuttur. Bir takım saha çalışmalarında sınır illerimizdeki kent sakinlerinin büyük çoğunluğunun, sınır bölgelerden uzak olan illerimizdeki kent sakinlerine göre daha olumlu ve pozitif yaklaşıtları görülmüştür. Hatay ölçeğinde yaptığımız bir çalışmada yerel halktan erkeklerin kadınlara göre, iş sahiplerinin çalışmayanlara, gençlerin yaşlılara göre Suriyeliler ile birlikte yaşamaya dair daha olumlu yaklaşıtları görülmüştür. Bunda sınır illerindeki sakinlerin akrabalık ilişkilerinin etkin olduğu söylenebilir. Ancak zamanla toplumsal huzursuzlukların olacağı, bir takım sosyal ve kültürel sorunların baş gösterdiği de dillendirilmektedir. Bu açıdan, sorunların çok boyutlu ele alınması ve sığınmacı ve mültecilerin sorunları çözülmeye çalışırken yerel halkta oluşabilecek toplumsal huzursuzlukları da göz ardı etmeyecek şekilde politikaların üretilmesi gerekmektedir.

Özellikle çocuk ve kadın sığınmacıların sorunlarının farklı bir bakış açısıyla ele alınmasına ihtiyaç vardır. Sığınmacıların %70’inin kadın ve çocuklardan oluştuğu dikkate alınırsa, onların eğitimi, toplumsal uyumu ve sağlıklı bir ruh haline sahip olması, hem sığındığı devlet ve toplumlar, hem de kendi toplumları açısından ayrı bir önem arz etmektedir. Son yılların en büyük insani krizlerinden biri, Suriyeli göçmenlerin statüsünden kaynaklanmaktadır. 2011’den beri devam eden Suriye Savaşı, bu krizi giderek daha fazla derinleştirmektedir. Çocukların hemen her insani kriz vakası karşısında en ağır bedeli ödeyen kesim olduğu düşünüldüğünde, eğitim ihtiyaçları, fiziksel ve duygusal sağlıkları bir arada yeni eğitim stratejilerine dahil edilmelerini gerektirmektedir. Diğer bir ifade ile Suriyeli çocukların topluma kazandırılması, sağlık koşullarının ve insani tüm ihtiyaçlarının giderilmesi bir sosyal politika ödevidir. Özellikle suç çetelerinin eline düşmemeleri, kültürel sermaye ve insan sermayesi katkıları ile birlikte düşünüldüğünde, çocukların eğitim sorunlarının çözümü ve topluma uyumlarına dair geliştirilecek strateji ve politikaların gerek ekonomik, gerek sosyal çıktılar gerekse Türkiye’nin uluslararası vizyonu yönünden daha da kritik hale geldiği unutulmamalıdır.

Son söz olarak denilebilir ki, göç ve mülteci sorunlarına ilişkin algılar farklı farklı olmakla beraber, bu algıların realiteyle uygun olması ve bu bağlamda politikaların üretilmesine ihtiyaç vardır.

Polis Akademisi Öğretim Üyesi & TİKA
Latin Amerika Koordinatörü
E-Mail: metkan82@hotmail.com

ORTADOĞU'YU YENİDEN NASIL KURARIZ?

Ortadoğu son yıllarda en akışkan, en hızlı, en değişken ve en çok aktörün dahil olup geri çekildiği bir coğrafyaya dönüştü.

Ortadoğu son yıllarda en akışkan, en hızlı, en değişken ve en çok aktörün dahil olup geri çekildiği bir coğrafyaya dönüştü. Bu durum ister istemez bölgeyi yakından takip eden gazeteciler, akademisyenler ve en önemlisi karar alıcılar için her gün her şeyi yeniden değerlendirmelerini gerektiren bir süreç ortaya çıkardı. Fakat bu hızlı akışa rağmen Ortadoğu'nun asıl sorunlarının, konularının ve en önemlisi açmazlarının aslından yüzyıl önce çok daha sofistike bir şekilde tartışıldığını ve bugün aslında bir tür *deja vu* yaşadığımızın farkında olmak gerekir.

Ortadoğu Osmanlı devleti yıkıldıktan ve batılı ülkeler tarafından sömürgeciliğe maruz bırakıldıktan sonra asla bir düzen kuramadı. Kararlaştırılan sınırlar hiç bir zaman sosyal gerçekliği yansıtmadı, oluşan ekonomik havzalar ya devlet eliyle oluşan suni oluşumlardı ya da sadece yeraltı kaynağını merkeze olan merkezlerdi. Siyasi anlamda sosyal tabanın kendisini hiçbir zaman tam anlamıyla temsil ettiğine inanmadığı bir sistem çoğu Ortadoğu ülkesinde on yıllarca sürdü. Bazı yönetimler diğerlerine göre daha halka yakındı, halk kendisinin iktidarda olduğunu düşündü; ama asıl gerçek bu topraklardaki mazlum ve masum halk hiçbir zaman gerçek anlamda kendisini yönetmedi. Soğuk savaş döneminde oluşan bölgesel örgütler Arap Birliği ve İslam İşbirliği Teşkilatı gibi yapılar Arap iç savaşının kurbanı olarak asla bir etkinlik sağlayamadı. Soğuk savaşın bitmesiyle beraber oluşan yeni ortamda kısmen bir özgürlük havası oluştu; fakat bu defa uluslararası alanda 'İslam' ve 'terör' arasında kurulan bağlantının artması ekstra sorunlar ve çıkmazlar getirdi. Bu dönemde sosyal taban ilk defa iktidara gelme şansını yakaladı ve Cezayir'deki FİS'ten Türkiye'deki Refah Partisi'ne kadar her ülkedeki sosyal tabanı kuvvetli dini hareketler iktidara gelmeye başladı. FİS'in kanlı bir şekilde bastırılması; Necmettin Erbakan'ın bir post-modern darbe ile iktidardan edilmesi ve Mısır'da 1990'larda başlayan liberalleşme ça-

ORTADOĞU'YU YENİDEN NASIL KURARIZ

baları sonucu oluşan yeni orta sınıfın siyasi talepleri Ortadoğu'da yeni arayışlara yol açtı.

1990'larda yaşanan kötü tecrübeler; iki binli yıllarda daha 'liberal' bir tonda kendisini yeniden sunarak iktidara gelmeye çalıştı. Sadece AK Parti'nin bu konuda başarılı olduğu ve kendisine alan bulduğu bir ortamda diğer ülkelerde sıkışan siyasal alan 2010 yılı aralık ayı itibariyle patladı. Arap Baharı dediğimiz bu süreç aslında Ortadoğu'da çoğu dengeyi değiştirdi. Bugün bakıldığı zaman belki negatif bir resim ortaya konulabilir ama Arap baharının asıl katkısı yüzyıllık düzeni, rutini ve en önemlisi sahate yapıları yıktı. Yüzyıllık birikim öylesine zayıf ve öylesine kırılabilir ki; dört yıl gibi kısa bir sürede neredeyse bütün kilit ülkelerdeki yapılar ya yıkıldı ya da dağıldı. Libya, Yemen ve Suriye gibi ülkeler çökerken; Mısır ve Irak daha otoriter bir yöne kayd. Tunus kendisini kısmen büyük bir yıkım almadan kurtarıyor; Türkiye sığınan tek liman olarak kendisini ayakta tutmaya çalışıyor.

Siyasal alan açılmadığı için *Daesh* türü ucube yapıların kredi kazandığı bir siyasal ortam oluştu. Gençler için tek çıkış yolu radikal örgütlere katılmak olmaya başladı. Ülkelerin parçalandığı bir yapıda küçük etnik gruplar tekrar kullanışlı birer piyon haline geldiler. Asıl önemlisi derin ittifakların olmadığı hızla değişen geçici anlaşmaların etkin olduğu bir döneme girdik. Bu dönem çok şeye gebe ama sonuçları bizlerin nasıl süreci yöneteceğimize bağlı.

Kısaca Ortadoğu'da 20.yy'in başına geri döndük. Yeniden kuracağımız Ortadoğu'da devleti nasıl tanımlamalıyız? Yeni dönemde devlet etnik merkezli mi olsun, mezhep merkezli mi, yoksa çok kültürlü mü? Devlet ne kadar kapsayıcı ya da ne kadar dışlayıcı olmalı? Kurulacak devletin yeni 'sosyal akit'nin ana unsuru ne olmalı? Din mi? Kültür mü? Kavmiyetçilik mi? Son dönemde Türkiye'de çoğu insanın çıkış yolu bulamadığı için önerdiği gibi 'seküler' devlet yapısı en ideal çözüm mü? Bütün bu ve birçok soru aslında basit gibi görünse de bugün için

yüzleşmemiz gereken şeyler. Yüzyıl öncesine göre bu konularda daha az kafa yordüğümüzü ve hatta daha az sofistike bir şekilde bu konuların tartışıldığının farkındayım. Fakat artık bu bölgenin geleceğini gerçekten önemseyen insanlar güncel siyasetin tüketiciliği, kısa hesapçılığı ve entelektüel bitiriciliğinden kendisini biraz arıtarak bu konularda kafa yorması lazım. Eğer bunu yapan bir elit olmazsa bizim Ortadoğu'yu yeniden kurma fikrimiz bir hezeyanın ötesine geçemez.

Bu yeni süreçte aynı zamanda son yirmi yıllık Ortadoğu ile yakın ilişkiye girme tecrübemizi mercek altına almamız lazım. Daha çok romantik bir yaklaşımla baktığımız Ortadoğu'dan son yirmi yıl içinde çok şey öğrendik. Her ülke ile aynı şeyin yapılamayacağını, her ülkenin kendisine göre travmalarının, zayıf noktalarının ve umurunda olmadığı konuların olduğunu öğrendik. Mısır'ın başkenti Kahire'nin pis olmasının bizim için sorun olduğunu ama Mısırlılar için hiç bir zaman sorun olarak görülmediğini öğrendik. Bizdeki ümmet hassasiyetinin çoğu Arap için siyasal bir söylemin ötesine geçmeyen boş bir PR aracı olduğunu Suriye örneğinde net olarak gördük. Daha çok örnekten bahsedilebilir ama asıl olan Ortadoğu ile yeni dönemde gireceğimiz angajmanlarda bizlere referans olacak çok ciddi bir tecrübe edindik, artık bundan sonra ince siyaset yapıp ince planlarla bölgeye dahil olmanın vakti geldi.

Yakın dönem Ortadoğu'da türbülanslı olmaya devam edecek. Yeni düzenin kurulması hiç de kolay olmayacak. Fakat güncel siyasetin esaretinden arınmış uzun vadeli bakabilen bir yaklaşım ile son yirmi yıldaki tecrübenin ışığında bölgeyi yeniden okuyabilen zihinler en belirleyici aktörler olacaktır. Ortadoğu'nun her anlamda muhalefet merkezi olan Türkiye'de bu potansiyel fazlasıyla var; yakın gelecekte daha sistemli ve üst perdeden bir yaklaşımla bu yeni düzen kurmaya bizler yani gazeteciler, akademisyenler ve siyasetçiler olarak ne kadar hazırız?

2016 siyaset bilimi ve kamu yönetimi mezunu
2017 Marmara Üniversitesi-yönetişim ve sivil
toplum kuruluşları lisansüstü öğrencisi.
E-Mail: m.brldy123@gmail.com

YENİ VE GÜÇLÜ TÜRKİYE

Politik dönüşümün istikrarlı
ve caydırıcı bir güç olarak
gerçekleşebilmesi için siyasi, idari,
hukuki, toplumsal, ekonomik ve
teknolojik alanda birçok reformun
yapılması kaçınılmazdır.

Kadim mirasımızın omuzlarımıza yüklediği en önemli ve belki de en ağır sorumluluğumuz gereğince, sadece Anadolu insanının değil, tüm mazlum coğrafyaların umudunu karşılıksız bırakmamak zorundayız. Bu sebeptendir ki Türkiye, başta iktisadi bağımsızlığını sağlama noktasında, yönetim sistemi ve savunma stratejilerinde olmak üzere birçok alanda yaptığı reformlarla yüklendiği misyon ve vizyonu taşımak zorundadır. Bloklar arası pazarlık unsuru haline gelmiş bir ülkeden, “Dünya beşten büyüktür” minvalinde işleyen bir diplomasiye ulaşılmış ve küresel aktörlerin bir ameliyathaneye çevirdiği coğrafyaya cankurtaran gibi girmiş olması, bu dönüşümün ne kadar kararlı olunduğunun bir göstergesidir.

Bu politik dönüşümün istikrarlı ve caydırıcı bir güç olarak gerçekleşebilmesi için siyasi, idari, hukuki, toplumsal, ekonomik ve teknolojik alanda birçok reformun yapılması kaçınılmazdır. Bu bağlamda özellikle bahsi geçen atılımların gerçekleştirilebilmesi için güçlü bir ekonomiye sahip olmak gerekir. 2000 sonrası Türkiye’sinde ekonominin geldiği nokta son derece kıvanç kaynağı olduğu görülmektedir. Şöyle ki 2002 yılında krizden çıkma yönünde önemli adımlar atan Türkiye ekonomisi, 2003 yılından itibaren küresel ortamın da desteği ile güçlü bir büyüme dönemine girmiştir. Makroekonomik istikrarı sürekli kılacak, ekonomiyi esnek, etkin ve üretken bir yapıya kavuşturacak yapısal reformlarla birlikte uygulamaya konulan sıkı para ve maliye politikaları, ekonomide güven ve istikrarı büyük ölçüde sağlamıştır. Bugün uygulanmakta olan uzun vadeli kalkınma planı da iyileşen ekonomimize sürdürülebilirlik sağlaması açısından son derece önem arz etmektedir. Uzun vadeli kalkınma planıyla amaçlanan, yeniden şekillenmekte olan dünyada milletimizin temel değer-

lerini ve beklentilerini esas alarak gerçekleştirilecek yapısal dönüşümlerle ülkemizin uluslararası konumunu yükseltmek ve halkımızın refahını artırmaktır. Bu çerçevede, 2023 yılında GSYH'nin 2 trilyon dolara, kişi başına gelirin 25 bin dolara yükseltilmesi; ihracatın 500 milyar dolara çıkarılması; işsizlik oranının yüzde 5'e düşürülmesi; enflasyon oranlarının kalıcı bir biçimde düşük ve tek haneli rakamlara indirilmesi hedeflenmektedir.

Bir diğer önemli konu da şüphesiz küresel güçlere karşı yerli savunma sistemlerinin geliştiriliyor olması, özellikle üzerinde durulması gereken hususlardandır. Şöyle ki Türkiye'nin kendi piyade tüfeğini, tankını, savaş gemisini, taarruz helikopterini, silahlı İHA'sını ve uydusunu yaptığını, yakın gelecekte de kendi savaş uçağını, yüksek irtifa hava ve füze savunma sistemlerini, uçak motorunu ve yerli denizaltılarını da üreteceği günler yakındır. Savunma sanayisinde sadece parça üreten değil aynı zamanda teknoloji de üreten ülke konumuna geldi. Savunma sanayindeki dışa bağımlılık oranını hızla azaltarak yerlilik oranını yüzde 24'ten yüzde 60'ların üzerine çıkardı. Bugün savunma sanayimiz küçük ve orta ölçekli binlerce şirket, Ar-Ge ve tasarım merkezleriyle ve üniversitelerin katılımı ile milli bir yapıya dönüşmüştür.

Sektör 60 binden fazla nitelikli istihdam oluşturmaktadır. Savunma sanayi sektörü yıllık cirosu geçen yıl itibarıyla 6 milyar dolara yaklaşmışken, ihracatı ise 1 milyar 700 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Savunma sanayi alanında en gelişmiş 10 ülke arasına girme hedefiyle yarınlara güçlü ve emin adamlarla ilerlemektedir. Türkiye kritik teknolojiye sahip savunma sistemlerini yerli imkânlarla tasarlayıp artık üretebilmektedir.

Bu gelişmelere paralel ve hatta en önemlisi yönetsel yapının hukuki ve siyasi açıdan dizayn edilmesi

büyük önem arz etmekte olup, hali hazırda yapılan anayasa değişikliği ve hazırlanan uyum paketleri bahsi geçen süreci olumlu yönde daha da hızlandıracığı söylenebilir. 16 Nisan 2017 de yapılan referandum ile Türkiye yeni bir döneme kapı aralamıştır. Bu referandum ile tesis edilen istikrar, güven ve özgürlük ortamının bundan sonra yeni anayasayla, anayasal korunmaya alınmıştır. Cumhurbaşkanlığı sistemi millî birliğimizin, 80 milyonluk Türkiye'nin kardeşliğinin teminatı olacaktır. Artık bu yeni sistemle geçmişte yaşanan siyasal krizler yalnızca tarih kitaplarında anlatılmasıyla kalınacak ve mazinin ders niteliğindeki olayları olarak anımsanacaktır.

Artık finans spekülâtorlerinin, uluslararası para, kredi kurumlarının, medya patronlarının, yabancı sefirlerin yönetimi istediği gibi dizayn ettiği, gündemi belirlediği bir Türkiye'den hem bölgesel hem küresel siyasete yön veren bir Türkiye'ye erişildi. Uzun yıllar etkisiz kalmışlığın ve üzerinde operasyonlar çekilen bir ülke olmanın moral bozukluğunu ve hantallığını üzerinden atmaya çalışan "Anadolu kıtası büyüklüğündeki dava taşı"nı gediğine koyacak Mehmet Akif'in Asım'larına, Necip Fazıl'ın Mehmet'lerine, Sezai Karakoç'un Taha'larına gebe olduğu muştusunu işitiyor tüm kulaklar.

Yazı ve Fotoğraflar; Ahmet ŞAHİN / 93 Mezunu
E-Mail: ahmet55sahin@gmail.com

BALKANLARDA BİR İFTAR

“

Ramazan ayı
buluşmalar ayı...

Ramazan ayı buluşmalar ayı... Çeşitli ortamlarda dostlar bir araya gelip, beraber iftar açmanın, ya da iftar vermenin güzelliğini yaşıyorlar. Aynı zamanda dini bir vecibeyi de yerine getirmenin verdiği mutlulukla, iç huzura kavuşmanın tadı ise bir başka oluyor...

İstanbul Siyasal Mezunları Kocaeli Grubu olarak bu sene bir değişiklik yaptık. Kocaeli dışında, Balkanlarda (Bulgaristan Dobriç’de, Türklerin verdiği isimle Hacıoğlu Pazarcık’da) da bir iftar yapmaya karar verdik. Özellikle, Bulgaristan’da güzel faaliyetlere imza atan Balkan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği (Bal-Türk) ile birlikte (ki Genel Başkanlığını, Kocaeli Grubundan arkadaşımız, 1992 mezunlarımızdan Dr. Bayram Çolakoğlu yürütüyor), ramazanın ilk günü Bulgaristan yollarına düştük.

Yolculuğumuz, ilk sahurdan sonra, dört arkadaşla birlikte İzmit’ten, saat 05.00 civarı başladı. Bir yandan ramazanın, diğer yandan da erken saatler olmasının verdiği rahatlıkla İstanbul trafiğini geçip, Kırklareli Dereköy sınır kapısına doğru yol aldık. Sabahın verdiği huzurla, enfes Istranca Ormanlarının içerisinden geçen yoldan, Dereköy sınır kapısına ulaştık. Burasının, Bulgaristan-Türkiye arasındaki küçük bir sınır kapısı olması nedeniyle oldukça sakin bir ortamı vardı. Sanırım kullananların çoğu da bir şekilde Balkanlarla bağı olan insanlardı...

Kısa süren bir sistem arızası sorununu da aştıktan sonra, işlemlerimizi tamamlayarak, Bulgaristan tarafına geçtik.

Bulgaristan-Türkiye sınırının Istranca Dağlarından geçmesi nedeniyle, sınırın Bulgaristan tarafı da geniş ormanlık alanlarla doluydu. Ama seyahatimiz boyunca özellikle dikkatimi çeken, yol kenarlarında yoğun şekilde bulunan (erik, armut, kiraz vb. birçok çeşidiyle birlikte) meyve ağaçları ve akasya ağaçlarıydı. Hatta diyebilirim ki, çoğu yerde akasya ormanlarından geçtik. Kokusu ve en güzel şekilde açılmış çiçekleriyle farklı bir şölen sunuyorlardı yoldan geçenlere...

BALKANLARDA BİR İFTAR

Malko Tırnovo, Krushevets güzergâhını izleyerek, küçük kasaba ve köylerden geçerek Burgaz'a ulaştık. Burgaz, Bulgaristan'ın en büyük dördüncü şehriymiş. Araçla kısa bir şehir turu atarak yolumuza devam ettik. Biz İzmit' te, büyük çınar ağaçları bulunan yürüyüş yoluyla ya da İstanbul'da Dolmabahçe Sarayının arkasında bulunan yol ile övünürken, Burgaz da ara yollarda bile büyük ağaçlar vardı. Parkları ise söylemiyorum; şehirde park değil, ormandan şehir kurulmuş gibiydi çoğu yerde... Bir de meşhur kumarhaneleri, hemen göze çarpan... Burgaz'ın kumarhaneler nedeniyle her dönem bir hareketliliği olsa da, özellikle yaz aylarında daha yoğun olduğunu öğrendim. Güzel kumsallarıyla, bizim Antalya misali, Bulgaristan'ın tatil yörelerinden biriydi...

Burgaz'dan çıktıktan sonra, sahil yolundan bizim Amasra'yı andıran (ama ondan daha iyi ve korunmuş, bakımlı olan) Nessebar'a (Osmanlı'daki adıyla "Misivri") ulaştık. Burada biraz mola verip, methini duyduğumuz bu bölgeyi gezmeden yola devam etmek istemedik.

Nessebar karaya küçük bir köprüyle bağlı, tarihsel dokusu olan bir ada.

Burgaz' a 30 km mesafede, Avrupa'nın da en eski tarihi yerleşimlerinden birisiymiş... Alt tarafı taş, üst tarafı ahşap mimariyle yapılmış evler, Osmanlı mimarisini andırıyor (muhtemelen de bizden kalmadır). O güzelim Arnavut kaldırımli yollarda dola-

şırken, "ne olsaydı da şu araçları şehrin kalbine sokmasalardı" demeden de edemiyorsunuz. Çünkü her köşesi tarihsel bir tablo niteliğini taşıırken, o tarihi görüntüden fırlamışçasına bir araba... Hiç yakışmıyor, hele fotoğraf tutkunlarını deli ediyor.

Nessebar'da son molamızı verdikten sonra yolumuza devam ettik. Yine küçük ve şirin kasabalardan, köylerden, meyve ağaçları ile dolu, akasya çiçeklerinin araçları kucakladığı yollardan geçerek Varna üzerinden (Sultan Abdülaziz'in yaptırdığı ve halen kullanımda olan Varna Aziziye camiinde öğle namazları eda edildikten sonra) Hacıoğlu Pazarcık'a ulaştık. Ancak Balkanlara geçince, insan, bizim yolları mumla arıyor... Yol boyunca Türkçe çağrışimli tabelaları görünce de "buraları nasıl kaybettik" demeden, üzülmekten geçemiyorsunuz...

Hacıoğlu Pazarcık, kervan yolları üzerinde kurulmuş bir şehir ve Bulgaristan'ın kuzeydoğusunda bulunuyor. (Bu satırları yazarken biraz tarihi ile ilgili araştırma yapayım dedim. Belediyelerinin sitesinde dahi tarihle ilgili bir şey yazmıyor. Sanırım, Osmanlıya yer vermeyeceğiz diye kendi tarihlerini bile anmaktan korkuyorlar...) Bu güzel şehir, Osmanlı döneminde önemli bir ticaret merkeziymiş. Ticaret kervanlarının Varna limanına gitmeden satış işlemlerini tamamladıkları önemli bir pazarmış. Şehir 16. yüzyılda burayı mamur eden, hanlar kuran Hacıoğlu lakaplı bir Türk tüccara atfen, "Hacıoğlu Pazarcık" ismini almış.

Zengin vakıf mülkleri olan bu şehirde, Komünist rejim yıkılınca, tapusu oluşu halde vakıf mülklerinin çoğu Türklere iade edilmemiş. Bu da acı tarafı...

Bayram Çolakoğlu'nun tavsiyesi ile iftarı Hacıoğlu Pazarcık'da düzenlemeye karar vermiştik. Yaklaşık iki yıl kadar önce bu bölgeden 80 kadar öğrenci, Bal-Türk tarafından, Kocaeli'ne getirilmiş ve burada misafir edilmmişti. Bu öğrenciler ve aileleri ile buluşmanın, ilk iftarı onlarla açmanın daha güzel olacağını düşündük ki çok da doğru bir karar olduğunu oraya gidince gördük. Yine bir başka neden de Hacıoğlu Pazarcık da bulunan, Bulgaristan' daki tek Türk şehitliğini de ziyaret etmekte...

Saat 17.00 civarı Hacıoğlu Pazarcık'a ulaştık. Oteli-mize yerleştikten ve kısa bir dinlenmenin ardından, yakınında iftarımızı yapacağımız Bölge Müftülüğü'nün de bulunduğu Eski Camiye geçtik.

Cami ve bölgesi çölde bir vaha gibiydi;

Kominizim döneminden kalma çarpık ve eski binaların yanında Anadolu ruhunu yansıtan binalardan oluşan bir vaha... Etrafında büyük, Osmanlı simgesi çınar ağaçları bulunuyor. Çevrede bulunan tek katlı ve iki katlı Türk evleri ise Bulgar Vakıflarının kontrolündeymiş. Bugün çeşitli hediyelik eşya mağazaları ve lokanta, cafe, bar olarak kullanılıyor. Ancak, muhtemelen, eskiden camiye ait bu yapılar, bu gün de devam eden Türklere baskının bir nişanesi olarak müftülüğün kullanımına verilmiyor. Hatta daha da ilginç bir şey söylediler, caminin bir bahçesi de yokmuş Bulgar devletine göre... Ve Osmanlının yaptığı, bahçesi olmayan bir cami... Hemen bitişiği ise şirin bir dinlenme parkı. Tabi camiyle ilgili olmayan bir park olduğu iddia edilince, düzenleme görüntüsü altında, bir Hristiyan mezar taşının sırtını camiye dayamışçasına parka yerleştirilmesi de normal... (Biz de çok art niyetliyiz değil mi, bunu bir baskı olarak değerlendiriyoruz...)

İftar saati yaklaştıkça katılımcılar da cami çevresine akmaya başladı. Parkta bulunan çınar ağaçlarının gölgesinde, yaklaşık yüzotuzyediyıl önce bizim olan bu topraklarda bir misafir olarak, gelenlerle hasret giderildi; sarılmalar, kucaklaşmalar ve doyumsuz sohbetler eşliğinde iftar saati beklenildi.

İftar çok keyifli ve güzel oldu. Öğrenciler ve aileleri olmak üzere yaklaşık 80 civarı bir katılımı açıldı. Başkonsolos, müftü ve orada bulunan ve Türkiye'den gitmiş cami görevlilerinin katılımı da ayrı bir

tat verdi. Ama en güzeli de hepimizin geleceği olan çocukların gözlerine yansıyan mutluluk, gurur ve sevinci görmektir...

Sorunlar çok... Kültürel, siyasi, dini, ekonomik... Her alanda sorunlar var. Ama sorunların çözümü için, kör-topal olarak da olsa verilen bir mücadele var. Ancak, geçmişten çok daha iyi bir konumda olmakla birlikte, hâlâ, alınacak çok da yol var...

Küçük bir şeyin bile olumlu yönde değiştiğini görmek, mutluluk veriyor insana. Ve Bal - Türk sayesinde değişen bazı güzel şeyleri duyunca (ki muhtemelen bu tür güzel hizmet yapan başka organizasyonlar da vardır, inşallah), bir kıpırtı yaratmanın ne kadar basit olduğunu da görüp, niye bu çorbada tuzumuz yok diye üzülen insan...

Eski Camide kılınan akşam namazı ve buruk veda-laşmalarla, tekrar dilekleriyle iftarımız sona erdi. Ayrılan herkes de ise buruk bir mutluluk da vardı aynı zamanda. Sohbet, bir kısım katılımcılar ile birlikte, bütün yorgunluklara rağmen, gece yarısına kadar devam etti. Sanki kimse ayrılmak istemiyordu, kimse birbirini bırakmak istemiyordu ama biraz da bizi düşünerek müsaade isteyip, ayrıldılar...

Yattıktan sonra, nasıl uyuduğumuzu ise pek bilmiyorum. Yorgunluktan, sanırım vücudum daha yakla buluşmadan, beynim uyumaya başladı. Saatın çalışması, sahur için kalkma vaktinin geldiğini haber veriyordu. Gündüzden aldığımız bir kısım kahvaltılıklarla, sahurumuzu bir otel odasında yapıp, tekrar dinlenmeye geçtik...

Sabah 09.30 civarı kalkmamıza rağmen, yine otelimize gelen bir kısım dostlarla, çocuklarla sohbet, yaklaşık iki saat daha devam etti. Sonrasında, Bulgaristan topraklarında bulunan tek Türk Şehitliğini ziyaret etmek üzere otelden ayrıldık.

Hacıoğlu Pazarcık'da bulunan Müze Statülü şehitlikte, Birinci Dünya savaşında Dobruca Bölgesinde şehit düşen askerlerimiz yatıyor. Kapısında Müslüman ya da Türk askerlerin yattığına ilişkin ibare dahi bulunmamakla birlikte, içeri girdiğinizde, taşlarında İslam'ın mührü/hilal olan Müslüman mezarlarını görüyorsunuz.

Hafta sonu olması nedeniyle kapalı olan şehitliğe, duvarların üstünden atlayıp girdik. Sanki dışından yaptığımız dua onlara gitmeyecek? Ama gene de yanlarına kadar gitmek istiyor insan. Bir çocuğun başını okşar gibi mezar taşlarına dokunmak, başlarını okşamak istiyor.

Garipliklerine karşı, yanınızdayız, demek istiyor... Onlarca şehit var orada yatan. Ama isimleri bilinmiyor. Aynı şehitlikte o dönem birlikte mücadele ettiğimiz Hristiyan, Musevi askerler de yatıyor. Ama Hristiyan askerlerin isimleri, yakın zamanlarda, tek tek tespit edilmekle birlikte, Müslüman askerlerin mezar taşlarında ise “İsmi Belli Olmayan Merhum” diye yazıyor. Sadece üç kişinin ismi var; bir albay ve diğer iki komutan. Diğer isimlerin tespiti konusunda bir çalışma da düşünülmüyormuş... Şehitliğin arka tarafında küçük bir kilise var. Müslümanlar için ise ne bir mescit, ne de namaz kılınacak bir yer...

İslam topraklarında olduğunuzu hissetmek güzel bir duygu. Yaklaşan iftar saati nedeniyle yolların (ki İstanbul da dahil) boşalması, kendimizi Anadolu'ya hızla atmamıza sebep oldu. Samandıra gişeleri civarında okunan akşam ezanı, birkaç lokma ile de olsa çimenliklerin üzerinde iftarımızı açma isteği oluşturdu ve uygun bulduğumuz ilk yerde bunu gerçekleştirdik... İftarı kapsayan kısa bir moladan sonra tekrar evin yolunu tutarak 22.30 civarı, soydaşlarımızı ziyaret etmenin mutluluğu, bir dönem bizim olan topraklarda misafir olarak bulunmanın ve ayrılmanın hüznü ile eve ulaştık...

Şehitlik ziyaretinin ardından, tekrar, İzmit için yollara düştük. Yine o güzelim ağaçlı yollardan geçerek, Dobruca Ovasını seyrederek yol aldık. Bölgedeki ağaç zenginliği, gerçekten imrendiriyor insanı. Ormanların o enfes havasını soluyarak, çoğu yerde ağaçlardan tünellerin olduğu yollardan geçerek Dereköy sınır kapısına ve Türkiye'ye ulaştık...

Gezi boyunca hepimizin aklını şu düşünce kemiriyordu; Bu insanlara nasıl destek olabiliriz..? Çünkü bu dinin/milletin oralarda bayraktarlığını, hâlâ uç beyliğini yapan o insanları yalnız bırakmamak gerekiyor. Bizleri her zaman yanlarında görmek istiyorlar...

Selam getirdik oradaki kardeşlerimizden buradakilere; vesile olanlara, katkı sunanlara ve dua edenlere ...

YERYÜZÜ SOFRASI

"yeryüzü sofrasından evinize gelen lezzet"

www.yeryuzusofrasi.com.tr

**Beş kat daha
fazla antioksidan
içeren İstiranca
Meşe Balı**

Doğal Gıda Ürünleri

Yazı : Şaban TANIŞ
Fotoğraflar : Ahmet ŞAHİN

BALKANLARDA DÖRT GÜN

“

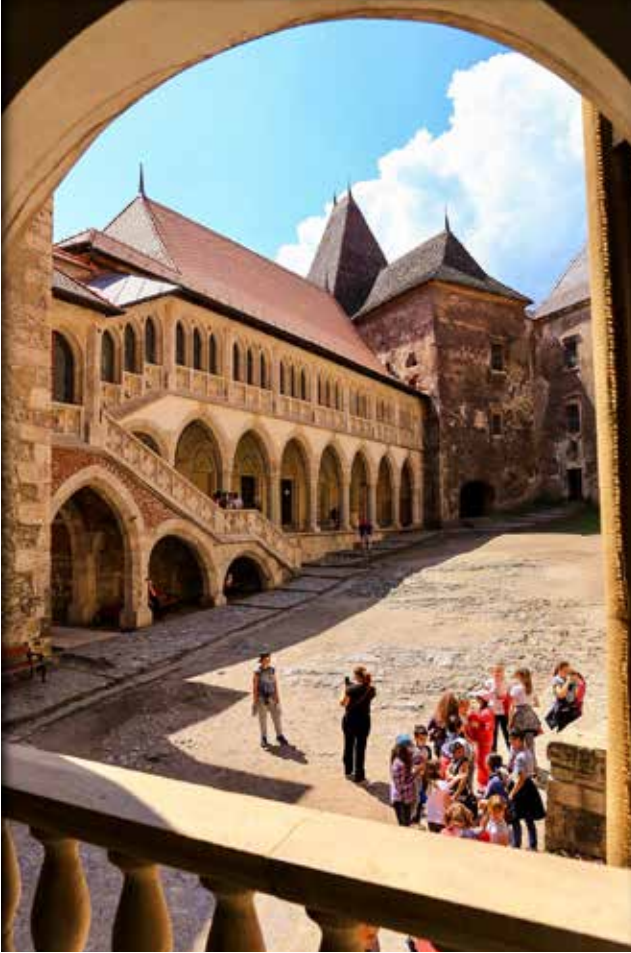
Bir zamanlar dedelerimizin/bizim olan bu topraklarda birçok sınır olması ve her birinden ayrı ayrı izin almak zorunda kalmak içimizi acıttı doğrusu...

Hummalı hazırlıkların ardından dört gün için kiraladığımız 11 kişilik Mercedes minibüsümüz ile yedi arkadaş 18.05.2017 Perşembe günü saat 14.00'te İzmit'ten bismillah dedik[Altısı Siyasal Vakfı gezi Grubumuzdan]. İstanbul'dan bir arkadaşı, biraz beklemeli olarak kafileye dahil edip (hemen cezasını da Sakarya'daki Sakva Tesislerinde kuru fasulye olarak kesip) yola koyulduk. İstanbul trafiğini iki saatte aşip Avrupa'ya geçtik ve yemyeşil tarlalar arasında, simsiyah kesilmiş termos çayımızdan yudumlayarak, biraz serin ve rüzgarlı, ara ara bulutlu bir mayıs gününde saat 19.00'da Edirne'ye ulaştık.

Ecdadın emsalsiz eserlerinden olan Selimiye Camiinde ve Eski Cami de namazlarımızı kılıp (camilerin büyüklüğüne rağmen cemaatin azlığı bizi üzse de arka bölümlerden gelen çocuk sesleri geleceğe dair umudumuz oldu), meşhur tava ciğerden tattıktan sonra, sınıra doğru yola çıktık. Sınır bölgesinde gördüğümüz uzun tır kuyruğu, tır şoförlerinin çilesi olarak bizim dahi üzülmemize sebep oldu.

Sınırdaki işlemler Bulgaristan'ın AB sürecinde olması ve Alman yetkililerin denetimi nedeniyle uzun sürdü. Acaba AB'ye girmek isteğimiz doğru mu diye düşünmeden edemedik Bulgarların durumunu görünce. Sanki bir sömürgecinin denetimine gelmiş gibi bir hava sezdik... İşlemlerimiz 00.30'da bitmesi ile Rusçuk şehrine doğru yola devam ettik.

Sabah namazını Rusçuk şehrinde bahçe kapıları kilitli olduğu için duvarından atlayarak girdiğimiz Ebu Bekir Camiinde, bahçeye serdiğimiz hasırlar üzerinde eda ettik. İlginç olan ise her yeri kilitli olan caminin açık olan tuvaletinde sıcak su olmasıydı. Ancak, içimizi acıtan ise sahipsiz kalmış Kabe'nin şubesi idi...

Rusçuk şehri oldukça yeşil, Rus hakimiyeti döneminde kalma çoğu boş olan binalarla dolu. İnsansız, adeta ölü bir şehiri ardımızda bırakarak Romanya sınırına doğru yol aldık. Sınırdan yanlış alınan otomobil bileti ile Serdar'ın bir türlü mühürlettiremediği liste konusu çok gülüşmelere sebep olsa da sonunda ülkücü bıyıklı bir Bulgar polisinin desteği ile liste mühürlendi ve Romanya'ya geçtik. Bükreş civarında yakalandığımız yoğun trafik yüzünden canımız

biraz sıkılınca olanlar meyvelere oldu; çünkü canı sıkılan meyvelere saldırdı...

Sinaia kentine saat 11,30 civarı ulaştık. Ormanlar içinde, harika şatolar arasında, nezh bir köşede yanımızda götürdüklerimizle enfes bir kahvaltı yaptıktan sonra bölgeyi gezmeye başladık. 2 saat kadar gezdikten ve "keşke bizim de tarihi eserlerimiz böyle korunsaydı, Allah'ın lütfu olan güzelliklerimiz böyle yaşatılsaydı" diye, dua niyetine temennilerde bulunduktan sonra Bran şehrine doğru yol aldık. Burada bulunan meşhur Drakula'nın Şatosunu gezdik. Ortalama bilet fiyatlarının 25 TL civarında olması bizi üzse de tavsiyeye değer bulan arkadaşlarımız oldu...

Gerek ilk günün yorgunluğu gerekse trafikte ve sınırlarda yaşanan beklenmedik zaman kayıpları yüzünden daha önce planlanan ve bazı arkadaşların çok gitmek istedikleri bazı gezi yerlerini başka gezilere ertelerek yönümüzü saat 16.00 civarı Sibiu şehrine çevirdik.

Yol kenarlarında ve ovalarda enine yayılan güzel mimarili ve yemyeşil köyleri seyrederken "keşke bizim bakımsız ve çarpık yerleşimli köylerimizde böyle olsa" diyemeden edemedik doğrusu.

Yol üzerinde “Adana Kebap” levhalı ve önünde bayrağımızın olduğu bir restoranı görmek bizi heyecanlandırdı ve durup ziyaret ettik. Türkçe bilen bayan görevli ile sohbet ettik. Bayrağımızın varlığına sevinsek de, mekanda içki, kumar makinaları ve başka olumsuzlukları görmek temsiliyet açısından bizi oldukça üzdü...

Sibiu şehri... Tahminlerimizin ötesinde, düzenli, temiz, yeşillikler içerisinde, tarihi dokusu fazla ve iyi korunmuş, geceleri gençliğin dışarıda olduğu capcanlı bir şehir. Fazla katlı binaların yok denecek kadar azlığı, evlerin genellikle 2-3 katlı ve bahçeli olması, her bahçede köpeklerin bulunması ve adeta hiç susmamaları dikkat çekici ve ilginçti.

Geceyi kent merkezine yakın iki katlı bir motel de geçirdik. 20.05.2017 cumartesi sabahında sabah kahvaltısında tedbir olarak tavuk, salam, sucuk, sosis gibi şeyler yemedik. Ki bolca vardı. Domates, salatalık ve kendi zeytinimizle kahvaltı yapmamıza rağmen motel sahibi herhangi bir indirim yapmadı.

Böyle moteller ortalama 15-17 euro olup oda kahvaltısı şeklinde sunulmaktadır, gezicilere tavsiye edilebilir bulduk.

Gezimizin 3. Gününde 9.30 sularında hareketli şarkılar eşliğinde yola çıktık. Calvin Kalesine/Şatosuna saat 11,30 da ulaştık. Ziyaretçisi fazla, iyi korunmuş ve turizme kazandırılmış, mermer işçiliğinin dikkati çektiği, işkence odalarının mumyalar ile canlandırıldığı ziyarete değer bir yer olarak ayrıldık şatodan...

Bir arkadaşımızın ısrarı ile uğradığımız Timişuara şehri, düzenli ve geniş caddeleri, cafelerle çevrili harika meydanı, tarihi yapıları ve fotoğrafımızı çekmeyen bayanı ve “neredensiniz” diyen birinin, İstanbul deyince “mükemmel şehir İstanbul” cevabı ile aklımızda kalacak kısa bir ziyaretin ardından, saat 16.30 sularıyla yönümüzü Belgrad’a çevirdik. Ve yine yemyeşil coğrafyası, güzel yolları ve yol kenarlarında yayılmış koyun sürülerini seyrederek saat 17.45’te ulaştığımız Sırbistan sınırından fazla zaman kaybetmeden geçtik...

Bir zamanlar dedelerimizin/bizim olan bu topraklarda birçok sınır olması ve her birinden ayrı ayrı izin almak zorunda kalmak içimizi acıttı doğrusu...

Belgrad'a saat 19.00'da ulaştık, Tuna Nehri kenarında/su üzerinde yapılmış küçük ancak güzel Hostel'lerden olan Green House'a yerleştik. Nehir üstündeki Kale manzaralı terasta akşam yemeğimizi keyif ve afiyetle yiyip şehri gezmeye çıktık...

Belgrad Kalesi... Tarihe ışık tutan canlı bölge... Mahzun, mahzun bir köşede bekleyen Mora Fatihî Damat Ali Paşa Türbesi' ne uğrayıp birer fatihamızı okuyup, cümle şehit ve ecdatlarımızın ruhlarına hediye ettik. Osmanlı Paşalarının konakladığı Paşa Konağı, zindanları, şimdilerde cafe/bar olarak kullanılan ve hayli kalabalık olan bölümleri, müzeleri, asırlık ağaçları, Balkan savaşlarında ve 1. ve 2. Dün-

ya Savaşlarında kullanılan ağır silahların sergilendiği bölümleri ve daha niceleri görülmeye değer yerler olarak dikkatimizi çekti.

Şehir merkezi... Oldukça kalabalık, capcanlı akan caddeler, yoğun trafik, tatil bölgelerini aratmayan kılık kıyafet, tarihi binalar, heykeller, temizliği bizimkiler gibi mükemmel olan (!) park ve caddeler, parklarda yatan kimsesizler, cafe/barlar, gürültülü gece hayatı, sıkça karşılaştığımız Türkler dikkatimizi çeken unsurlar oldu...

Tuna Nehri... Nazlı nazlı yol alan yaban ördeklerinin tüm güzellikleri ile endamını sergilediği, kıyılarında su üzerine yapılmış renkli hostelleri, bizlerin balık ekmek satan tekneleri kıyılarına koyarken, onların eğlence mekanları olarak kıyılardaki yapıları düzenlediği ve buralarda canlı müzik eşliğinde, çılgınca dans eden geçliği, kıyılarında yürüyüş yolları ve bisiklet yolları, parklarında gece 02.00'ye kadar gezmemize rağmen kimsenin rahatsız etmediği, etrafta hiç sahipsiz köpek olmaması, üzerine yağmur yağan, parkta yatan kimsesizleri ile Tuna Nehri... Yitik mirasımız olarak yüreği dayanabilecekler için görülmeye değerdi...

Gece boyunca o kadar fazla ve şiddetli yağmur ve gök gürültüsü oldu ki, Tuna Nehri taşacak ve hostelimizle birlikte bizi götürecekti zannettik. Sabah kuş sesleri ile dinginlenmiş ve dinlenmiş olarak kalkıp yine terasta güzel bir kahvaltı sonrası tadı damağımızda kalmış olarak Belgrad'dan ayrılarak, yönümüzü Bulgaristan - Filibe'ye çevirdik.

Yolda sıkça gördüğümüz Sakarya plakalı tırlar ile selamlaşmamız/kornalaşmamız ve yer yer bayrağımızın dalgalandığı tesisler görmek, gurbet elde mutluluk vericiydi...

Bulgaristan sınırında gördüğümüz uzun tır kuyruğuna üzülerken saat 14.30 sularında sınırı geçerek Bulgaristan' a giriş yaptık. Yemyeşil, ancak yerleşimi bizim köylere benzeyen köyleri seyrederken saat 17.00'de Filibe'ye ulaştık.

Ecdat mirası olup İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından restore edilen Murat Hüdavendigar Camiinde, büyük bir hoşnutlukla namaz kılıp, cami imamı ile sohbetten sonra, şehri turlamaya başladık.

Merkez caddesi, az sayıda tarihi bina, Osmanlı Mezarlığı yerine yapılan park, tarihi Ermeni Mahallesi gezdiğimiz ve görülmesi gereken yerler olarak dikkatimizi çekti. Ancak Ermeni Mahallesi denilen yerdeki binaları görünce, geçmişte toplumların ve mimarinin ne kadar iç içe geçmiş olduğunu fark ettik. Çünkü binalara bakarak aynı mahalleye Türk Mahallesi de çok rahatlıkla denilebilirdi...

Faal olan iki cami ve bir hamam, ender kalan Osmanlı Evleri ve sokakları, "Türk'üz ve Elhamdülillah Müslümanız" diyen nadir soydaşlarımızı görmek bizi memnun ederken, ellerinde içki şişeleri ve sigaralarla sokaklarda, parklarda, köşelerde bulunan Bulgar gençliği insanlık adına üzülmemize sebep oldu...

Vedalaşmamızı Murat Paşa Camiinde namaz kılıp, az sayıdaki cemaatle yaparak vatanımıza doğru saat 22.15'te yola çıktık. Meşhur Bulgar gofreti almak için kapanmamış market bulma çabamız ile güllü merhem üzerine yapılan şakaşmalar neşemize neşe kattı yol boyunca...

Bir zamanlar dedelerimizin/bizim olan Balkan topraklarında sınır kapılarında bekletilmek, medeniyetimin izlerinin yok olma noktasına getirildiğini görmek bizi üzse de, tarihi ve turistik yerleri gezerken, üç günlük dünyada, üç buçuk günlük gezimizi sağ salim tamamlayıp, sabaha karşı ailelerimize kavuştuk...

Gezi sever dostlarımıza tavsiye edebileceğimiz neşeli, eğlenceli güzel bir tatil oldu. Tüm yol arkadaşlarımıza yürekten teşekkür ederken bize bu nimetleri veren Rabbimize hamd ediyoruz.

YAŞAMINIZDAKİ YENİLİĞE KAVUŞMAK İÇİN FIRSAT ZAMANI!

ÖRNEK
DAİREMİZ
HAZIR

36 AY
“0”
VADE

444 38 25

AvrupaKonutlariAtakent4.com

DİLİNDEKİ GÜCÜN FARKINDA MISIN?

Dilin, bir iletişim becerisi olarak en başından beri çok önemli ve güçlü iki önemli işlevi vardı.

İstanbul Türkçesi

Dilin, bir iletişim becerisi olarak en başından beri çok önemli ve güçlü iki önemli işlevi vardı. Biri her kelimenin öğrenenin zihin inşasında bir tuğla işlevi görmesi; her bir bilgiyi, nesneyi, düşüncüyü anlam sahamız için biçimlendirmesi. İkinci ise bunu gelecek tüm nesiller için muhafaza edebilmesi; ki bu Gazali'nin, şems Tebrizi'nin düşündüklerini onları hiç görmemiş bizlerin düşünsel dağarcığımıza taşıyan nimet niteliğinde bir işlev. Bu sayede doğaya, insana bakarken Mevlana'nın, felsefeyi düşünürken en-Necat'in devleti anlamaya çalışırken Farabi'nin Platon'un cümlelerini hatırlıyor, üzerine düşünebiliyor ve kendi bakış açımızı inşa edebiliyoruz.

Dilin aktarım gücü özellikle sosyal bilimler alanında daha da kıymetlenmektedir. Bir sosyal bilimcinin, bir siyasetçinin, bir öğretmenin elindeki en kıymetli materyal dili kullanma becerisidir. İnsan kuramadığı cümleyi düşünemez de aktaramaz da. En iyi düşünürler, filozoflar dili hakkını vererek konuşanlardır. Çünkü insanın kelime haznesine çizdiği sınırlar düşünce sınırlarıdır.

İnsanlar yaşar ve ölürler. Hatırlananlar ise söyledikleridir. Söz gelimi fen bilimlerine ait bir alanda iz bırakmak için bir keşif, bir icat gibi somut veriler yada çıktılar bulunur elinizde. Ancak sosyal bilimlerde basamaklarınızı ancak kelimelerinizle inşa edebilirsiniz. Bu nedenle her öğretmen her avukat her tarihçi her politikacı birer söz ustası olmalıdır. Farabi'yi bugün belki resminden tanıyamasak da devlet tanımlamasına nerede duyarsak bizi Farabi'ye ulaştırır.

Dil bir toplumu oluşturan, bir grup insanı birbirine bağlayan onları toplum yapan en kıymetli değerlerden biridir. Bu nedendir ki bir ülkeyi işgal etmenin en modern yolu dilin yok edilmesidir. Bu bakışla incelendiğinde İstanbul Türkçesi de özenle korunması gereken nadide bir yapıttır.

Çünkü İstanbul Türkçesi bulunduğumuz coğrafyada kullanılan tüm ağızları bir araya toplayan bir yazı dili olmakla kalmaz hepsinin ana kucağıdır. Dil kendi başına bir değer olmakla birlikte İstanbul Türkçesi bizim değerimizdir. Kimliğimiz, özümüzdür.

İstanbul Türkçesi kendi başına bir sanattır. “had- deden geçmiş nezâket yâl ü bâl olmuş sana/ Mey- süzülmüş şişeden ruhsar-ı âl olmuş sana” mısrala- rıyla İstanbul’un İstanbul Türkçesinin ölümsüz şairi Nedim’in dilinden hayat bulmuş bir sistem abidesi- dir. Namelere dahi sığmayan musikiyi, rüzgârın bir genç kızın saçlarını okşayışındaki ahengi taşır.

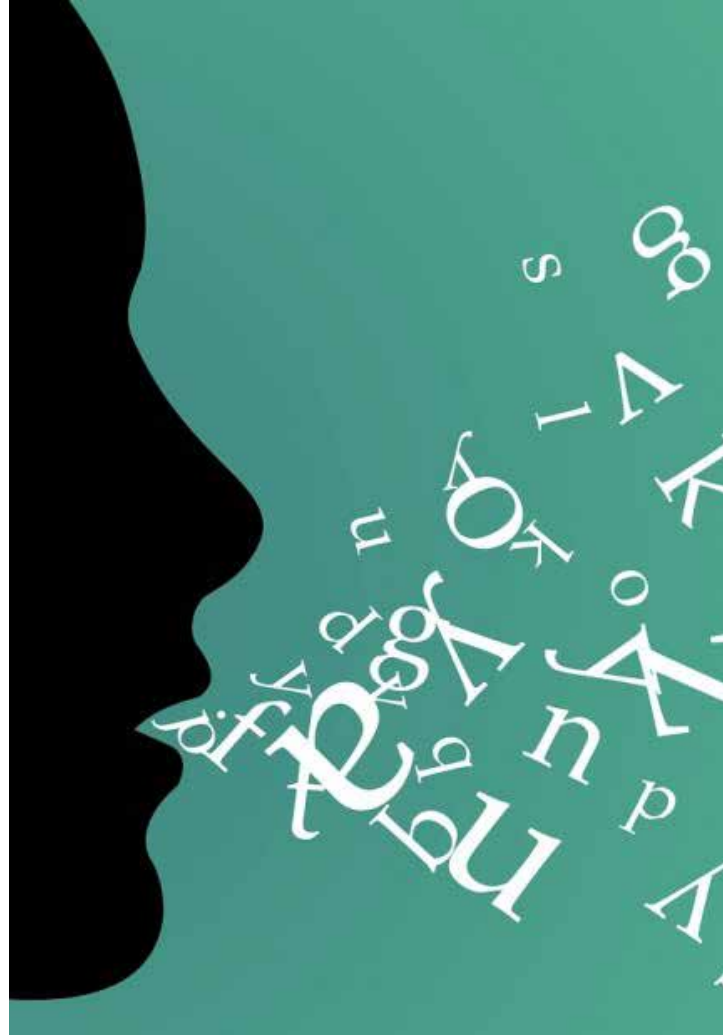
İstanbul Türkçesi, İstanbul'dur. Adını hayran oluna-
cak en aziz şehirden alır çünkü. Onun kadar göz-
de onun kadar mütevacızdır. İstanbul Türkçesi dört
mevsim yaşayan İstanbul'a beşinci mevsimini ya-
şatan erguvanlarıdır, boğaz manzarasıdır. Yuşa te-
pesinde Peygamberin, Çamlıca tepesinde âşıkların,
Adalar'da İstanbul hanımefendilerinin, Erenköy'de
trem düdüklerinin, Haliç'te, Galata Köprüsü'nde ba-
lıkçıların, Topkapı Surları'nda tarihin dilidir. İstanbul
Türkçesi gurbette yazılan hasretin, sevgi taşan öz-
lemin dilidir.

İstanbul Türkçesindeki her anlam, her kelime birer işçidir. Öğrenilen yani işe alınan her işçi dünyayı gördüğümüz pencerenin önünden bir taşı kaldırır, ardındakini gösterir, zihne yerleştirir; yine aynı işçi onu alır başka zihinlere uçsun diye dudaklardan bırakır damla damla. Tanpınar'ın dilinde “melal”, Akif'in dilinde “Asım”, Nedim'in dilinde “İale” olur.

İstanbul Türkçesi hece hece kaldırım taşlarıdır. Asırlara şahit olmuş, imparatorluklar görmüş, esareti yaşamış, yenmiş, yenilmiş, gözyaşını da tebessümü de tatmış bir imparatorluk dilidir. Yüzyıllar görmüş, devirmiştir. O, Türklüğün geçmişiyle geleceği arasındaki en sağlam köprüdür. Bildiğimiz köprülerin aksine altından akan sular onu daha da sağlamlaştırmıştır. Bu köprü, bu dil Karacaoğlan'ın ağzından türküler, Fuzulî'nin sesinden mesneviler, Baki'nin

dilinden gazeller, Sezai Karakoç'un dilinden şiirler taşımıştır bugünlere; masallar, ağıtlar getirmiştir.

Türk kültürünün askeridir İstanbul Türkçesi. Çanakkale’de Seyit Onbaşı, Erzurum’da Nene Hatun, Kastamonu’da Fatma Bacı, Maraş’ta Senem Ayşe, surlarda Ulubatlı Hasan’dır. Türklüğün gurur kaynağıdır. Bir annenin ölümünden önce söylediği son sözler, bir bebeğin ilk duyduğu ses yaralı bir askerin su isteyişidir. Çünkü hepsi aynı basamaklara basar konuşurken aynı heceler dökülür dudaklardan. İstanbul Türkçesi acıdır, ecdattır, kahkahadır, anıdır. Kültürümüzdür, egemenliğimizdir, ses bayrağımız, hürriyetimizdir.

İSTANBUL'DA TALEBELİK

Yüzlerce yıllık yaşlı ve bitkin şehrin her şeye rağmen tüm haşmetiyle ayakta kalma çabası her İstanbullunun en iyi rüyasıdır.

Fethin sarsılmaz damgalarıyla mühürlenmiştir kadim şehir İstanbul. Camiler, türbeler, saraylar... mühürlenmiştir binbir isimle anılan şehir. Bir sevdadır, elemdir, umuttur, esarettir, memlekettir, gurbettir İstanbul. Çoğu gence öğrenciliktir bu şehir. Gözleri çakmak çakmak yanan gençlere bir kez olsun manzarasını görmek yeter. Şehrin büyüğü belki de ilk o bakışta başlar. Ezan sesleri, kubbeler, boğaz, insanlar... ayrılmaz parçalarıdır şehrin manzarasının. Yüzlerce yıllık yaşlı ve bitkin şehrin her şeye rağmen tüm haşmetiyle ayakta kalma çabası her İstanbullunun en iyi rüyasıdır. Dünyanın her türlü çıkmazına esir kalmış insanların tesellisidir İstanbul'un daracık eski sokakları. Diğer taraftan kendi kapanına kısılmışlara derman boğaz kıyısında bir bardak çaydır. "İstanbul'u sevmeyse gönül aşkı ne anlar demiş" şair, iyi demiş lakin kime demiş. İstanbul'a gelip, iki semte kendini hapseden, evelden duyduğu bir iki esere müdavim olan talebeye mi. Bence hiç değil, selatin camileri boğazın üzerinde salınan bir tekneden ezbere sayan, Eminönü'nden yukarı kestirmelerden kaçan, Fatih'te türbelere göz kırpan, Karagümrük'te çıkmazlardan sakınan, Kumkapı'nın sofralarından haberdar, Balat'ın en dik yokuşlarına selamı bol bir talebenin idrakinde daha bir manalı olur sanki bu cümle. Beyoğlu'nun aralarından ihtimal verilmeyen günbatımlarına götürebilecek, Galata Kulesi'nden ufka dalan, Beşiktaş sahilinde sarayların havasını soluyan, Bebek'ten Tarabya'ya adım adım hissetmeden varan... Uzun lafın kıssası İstanbul'u külliye yaşayan ve bu şehrin talebesi olana seslenir İstanbul'a yazılmış her şiir. Üniversitelere kah yerlisi kah yabancı geliyor. Fakat farkında olmak herkesin harcı olmuyor. Bugünlerde herkesin ağızına sakız olmuş bu farkındalık çok içini deşmeden görünende aranmalıdır. Yürüdüğün sokağın farkına varmaktır. Süleymaniye'nin, Fatih'in, Yavuz Selim'in farkına

varmadır. Beyazıt Meydanı'nı başka hafızalarda hatırlamaktır. Üsküdar'da Tanpınar'ın adımlarını takip etmektir. Ayasofya'da 1. Justinianos'u görmektir bu farkındalık. İstanbul'da öğrencilik, İstanbul'un öğrencisi olmaktır. İstanbul'u okumak lazım gelir hakkını vermek için. Sokaklarını arşınlamak, manzaralarına tırmanmak, insanıyla muhabbete takılmakla okunur bu şehir. Uzun yıllardır elimizden somut ve soyut olarak kayan ve kaymaya devam eden değerlerimizi, tarihimizi, kültürümüzü işte Payitaht-ı Osmani'nin gözle görülür eserlerinde ve bulması bugünlerde neredeyse imkansız olan İstanbul insanında aramak gerekir. Ancak her şeyiyle, yenisiyle

eskisiyle talip olunasıdır İstanbul. Ancak bir o kadar ağırdır ve insandan söküp almayı da iyi bilir. Gündüzlerin umursamaz akıcılığı, akşamların ışıklı, bol sesli güzel eğlenceleri her gün mevcudiyetini devam ettirir de bir de geceleri vardır şehrin. Bu da farkındalığa dahil. Ancak bir umuttur ki ufukta gündeğümünü aramak her gecenin ardından, işte tazeler tüm ruhunu insanın. Tek bir şey lazımdır bu şehirde hakkını vererek yaşayabilmek için, o da ufuklara kitapların satırı gibi bakan gözlerdir. Yeter ki gömülmesin gözler kaldırımın taşına, şadırvanın çeşmesine, sigaranın dumanına hele hele boğazın dalgasına.

**AKSARAY
MURAT EĞİTİM**

Başarı Geleneğimizde Var

DEV KADRO BU ÇATI ALTINDA

İKTİSAT

Atahan Çelebi

Alper Efe Alsancak

MALİYE

Buket Hanım

Eymen Bey

Volkan Bey

HUKUK

Bariş Bey

S. Demir Denizhan

Ayşegül Hanım

Ege Hanım

Ender Bey

Arif Bey

MUHASEBE

Hanife Avcılar Durgun

Halis Okçu

Cem Bey

BİRİNCİLERİ HAZIRLAYAN KADRO BU MARKA ALTINDA

**AKSARAY
MURAT EĞİTİM**

0212

586 50 58

Teceddüt Sokak
No:21/A Aksaray

Qadıköy
(0216)

344 77 77

Bakırköy
(0212)

542 42 00

Beşiktaş
(0212)

227 53 02

Aksaray
(0212)

586 50 58

Mecidiyeköy
(0212)

272 23 23

Kartal
(0216)

473 35 17

Avcılar
(0212)

591 43 00

Ümraniye
(0216)

328 12 02

ĞOP
(0212)

418 20 00

**SEÇKİN TÜM KADROLAR
MURAT EĞİTİM İLE
HAZIRLANANLAR İLE DOLUYOR.**

BİZLE HAZIRLANANLAR KAZANIYOR

**ŞİMDİ SIRA SİZDE
ATANMAYAN KALMAYACAK**

BİRİNCİLERİN TERCİHİ
AKSARAY MURAT

Mustafa Kızılcık

Türkiye Birincisi
P9 Türkiye İkincisi
P21-32 ve 33 Türkiye Üçüncüsü
P31 Türkiye Dördüncüsü
P43 Türkiye Altıncısı
P19 ve P2 Türkiye Yedincisi
P8 Türkiye Sekizincisi

İlk 10'da 29 derece - İlk 100'de 19 derece

Mehmet Şir

Türkiye Yirmi Dördüncüsü

İlk 100'de 17 derece
İlk 1000'de 33 derece

Ömer Özgü

Türkiye On Birincisi

İlk 100'de 15 derece
İlk 1000'de 42 derece

Yusuf Çelik

Türkiye Kırk Üçüncüsü

İlk 100'de 4 derece
İlk 1000'de 32 derece

- **İlk 10'da 12 Derece**
- **İlk 100'de 77 Derece**
- **İlk 1000'de 270 Derece**

İlk 10'a, İlk 100'e ve İlk 1000'e Giren Öğrencilerimizin Başarılarıyla Gururlandık. Hepsini Tebrik Ediyoruz.

ONLAR İNANDILAR BAŞARDILAR

ŞİMDİ SIRA SİZDE!

**AKSARAY
MURAT EĞİTİM**

0212 586 50 58

**Yaşanılabilir ve
güvenli konutlar
inşaa eder...**

ESKON A.Ş.

ESKON ESENLER İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.

Esenler Belediyesi İştirakidir

Adres: Druç Reis Mah. Vadi Cad. Giyimkent Sitesi. İstanbul Ticaret. Sarayı
No:108 Kat:4 /242 Esenler- İSTANBUL / Tel: 0.212.438 50 52 / Web: www.eskonas.com.tr